

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

**An Chéad Tuarascáil Bhliantúil maidir le
Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil:
An Tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta de
chuid na hÉireann maidir le cur chun feidhme
UNSCR 1325 agus rúin ghaolmhara 2019-2024**

Mí Eanáir 2021

An Clár Ábhar

Brollach	3
1. Cúlra agus Comhthéacs	5
2. Baill an Ghrúpa Maoirseachta	7
3. Gníomhaíochtaí MSS na hÉireann Mí Iúil 2019 – Mí an Mheithimh 2020	11
<i>Colún 1: Cosc</i>	12
<i>Colún 2: Rannpháirtíocht</i>	16
<i>Colún 3: Cosaint</i>	19
<i>Colún 4: Cur Chun Cinn</i>	23
4. COVID-19	27
5. Tíortha Fócais	32
<i>Deisceart na hAfraice</i>	32
<i>An Afraic Thiar</i>	33
<i>An tAontas Afracach</i>	36
<i>An Meánoirthear</i>	37
6. Cás-Staidéir – Cur Chun Feidhme Intíre Chlár Oibre MSS	38
<i>Oibríocht Faoiseamh</i>	38
<i>An Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce agus Clár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint</i>	42
7. Conclúid	46
Iarscríbhinn 1 – Creat Monatóireachta Soilse Tráchtá	48

Brollach

An tUasal Simon Coveney, T.D., an tAire Gnóthaí Eachtracha

Fáiltím roimh chur i gcrích na chéad Tuarascála Bliantúla ar an Tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta (PGN) de chuid na hÉireann maidir le Cur Chun Feidhme rún (UNSCR) 1325 ó Chomhairle Slándála na NA agus rún ghaolmhara maidir le Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil (MSS).

Tá Éire ina habhcóide tiomanta do chlár oibre MSS agus tá aitheantas idirnáisiúnta faighte ag ár dtríú PGN as an

gcuimsitheacht a chinntiú le linn a forbartha ach ina cur chun feidhme freisin. Tuigimid go hiomlán an tionchar díréireach is féidir a bheith ag coinbhleacht ar mhná agus ar chailíní agus ar an luach a bhaineann le rannpháirtíocht na mban agus na gcailíní i gcothú na síochána agus i réiteach coinbhleachtaí mar bhealach chun síocháin inbhuanaithe a fhorbairt. Trí thríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann, tá súil againn gur féidir le hÉire a bheith mar cheannródaí maidir le Clár Oibre MSS a chur chun feidhme agus a chur chun cinn sa bhaile agus go hidirnáisiúnta.

Is príomhthosaíocht d'Éirinn é MSS mar bhall de Chomhairle Slándála na NA don téarma 2021-2022. Táimid bródúil as fónamh mar chomhchathaoirleach, in éineacht le Meicsiceo, ar Ghrúpa Saineolaithe Neamhfhoirmiúla na Comhairle Slándála (IEG) maidir le MSS. Tacóimid le príomhshruthú na hanailíse inscne ar fud obair na Náisiún Aontaithe chun tuiscint níos fearr a fháil ar thiománaithe na coinbhleachta – lena n-áirítear neamhionannas inscne – chomh maith le guth ríthábhachtach na mban i réiteach coinbhleachtaí agus i gcothú na síochána.

Cé gur príomhghné de bheartas eachtrach na hÉireann agus dár n-idirghabhálacha ar an ardán idirnáisiúnta é MSS, tá ár n-inchreidteacht ar an gceist seo nasctha lenár gcumas MSS a sheachadadh thar obair an Rialtais ar fad. Sa chomhthéacs sin, is díol sásaimh dom forléargas na tuarascála seo ar chur chun feidhme an tríú PGN go dtí seo, agus ar chur san áireamh na gcás-staidéar ina dtugtar breac-chuntas ar an obair luachmhar atá ar siúl ar an gclár oibre seo go hidirnáisiúnta agus sa bhaile araon. Cabhróidh sé linn na háiteanna ina bhfuilimid ag feidhmiú go láidir a aithint agus is féidir linn ceachtanna a roinnt lenár gcomhpháirtithe, chomh maith le réimsí a dteastaíonn níos mó airde agus acmhainní uathu. Dhá scór bliain ar aghaidh ó ghlacadh UNSCR 1325, a bhris foras nua chun clár oibre MSS a bhunú, ní mór dúinn a chinntiú go seachadann Éire, in éineacht lena comhpháirtithe idirnáisiúnta, a fís urghnách.

Simon Coveney, T.D,

Aire Gnóthaí Eachtracha

An tUasal Nora Owen, An Cathaoirleach Neamhspleách, An Grúpa Maoirseachta don Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta

Mar chathaoirleach ar an nGrúpa Maoirseachta, tá lúcháir orm fáilte a chur roimh an Tuarascáil Bhliantúil seo ar an tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta de chuid na hÉireann maidir le MSS. Leagtar béim sa tuarascáil ar an obair a rinne Rialtas na hÉireann agus a chomhpháirtithe chun clár oibre MSS a chur chun cinn agus é a chur chun feidhme go praiticiúil ar an talamh.

Is maith is eol dom na dúshláin atá tagtha chun cinn maidir leis an PGN a chur chun feidhme ó seoladh é i mí an

Mheithimh 2019. Go háirithe, mar gheall ar theacht chun cinn gan choinne phaindéim COVID-19, bhí orainn bealaí nua oibre a aimsiú, lena n-áirítear úsáid a bhaint as spásanna cruinnithe fíorúla chun ár gcrúinnithe ráithiúla a dhéanamh agus teagmháil rialta a choinneáil ar dhul chun cinn maidir le cur chun feidhme PGN.

Tá líon cothrom ionadaithe ó Ranna Rialtais nó ó ghníomhaireachtaí reachtúla sa Ghrúpa Maoirseachta, agus ón tsochaí shibhialta agus ón saol acadúil, dream a bhfuil taithí agus saineolas ábhartha acu i réimse MSS. Mar Chathaoirleach, aithním a thábhachtaí atá sé raon guthanna a bheith ann ó chúlraí éagsúla chun a chinntiú go bhfuil gníomhartha atá á ndéanamh chun cuspóirí an PGN a bhaint amach cuimsitheach agus cuí. Tar éis Rialtas nua a bhunú agus feidhmeanna a aistriú ón Roinn Dlí agus Cirt chuig an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (DCEDIY), cuireamar fáilte roimh ionadaí ón Roinn deiridh sin ar an nGrúpa Maoirseachta i R4 2020.

Chlúdaigh cruinnithe an Ghrúpa Maoirseachta ó seoladh an tríú PGN i mí an Mheithimh 2019 ábhair thábhachtacha éagsúla, lena n-áirítear foréigean ar bhonn inscne (GBV) sa chóras Soláthair Dhíreach; obair Chlár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint (IRPP); tionchar COVID-19 ar chlár oibre MSS; agus na gnéithe inscneacha den dí-armáil agus den neamhleathadh. Bhí an Grúpa Maoirseachta ina réimse tábhachtach chun ceachtanna a roinnt agus bhí sé ina acmhainn luachmhar do lucht déanta beartas agus don tsochaí shibhialta araon faisnéis a sholáthar agus a fháil a d'fhéadfadh cabhrú le freagairt na hÉireann ar chlár oibre MSS a mhúnlú.

Is í an Tuarascáil Bhliantúil seo an chéad cheann a dhréachtófar faoin tríú PGN, agus tugtar forbhreathnú ann ar an dul chun cinn tosaigh atá déanta ag na Príomh-Ranna agus Gníomhaireachtaí maidir lena ngealltanais luaite. Go deimhin, bhí tionchar ag COVID-19 ar chur chun feidhme roinnt gníomhartha, agus bhí dúshláin ann maidir le sonraí riachtanacha a bhailiú chun bonnlínte a bhunú agus, ar an gcaoi sin, nuashonruithe a sholáthar ar na táscairí atá leagtha amach sa Phlean. Dá bhrí sin, is léiriú feasach iad na nuashonruithe ar sholas tráchta a áirítear in Iarscríbhinn I ar an dul chun cinn faoi gach gníomhaíocht. Déanfar

Creat Monatóireachta níos mionsonraithe ina mbeidh dul chun cinn mionsonraithe i R1 2021.

1. Cúlra agus Comhthéacs

Sheol an Tánaiste mar a bhí ag an am agus an tAire Gnóthaí Eachtracha agus Trádála, Simon Coveney T.D. tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta (PGN) na hÉireann de chur chun feidhme UNSCR 1325 agus rúin ghaolmhara (2019-2024) i mí an Mheithimh 2019. Cuireann an doiciméad seo¹ ar chur chun feidhme an chláir oibre do Mhná, don tSíocháin agus don tSlándáil leis an dá PGN roimhe seo, a seoladh in 2011 agus in 2015 faoi seach. Díríonn sé ar chur chuige iomlánaíoch agus cuimsitheach a áirithiú maidir le coinbhleachtaí a chosc, Cur Chuige Straitéiseach an Aontais Eorpaigh i leith MSS² a ghlacadh agus conclúidí Staidéar 2015 ó na NA maidir le cur chun feidhme Chlár Oibre MSS³. Tá sé mar aidhm aige tiomantas na hÉireann do chlár oibre MSS a chur chun feidhme go hidirnáisiúnta agus sa bhaile ar fud an Rialtais ar fad, agus rannpháirtíocht na sochaí sibhialta a chinntiú tríd.

Rinneadh comóradh fichiú bliain ar ghlacadh UNSCR 1325⁴ anuraidh, a aithnítear mar an chéad ‘Rún do Mhná’. Leagann sé béim ar an tionchar díréireach atá ag coinbhleacht ar mhná agus ar chailíní, chomh maith leis an ról ríthábhachtach atá ag rannpháirtíocht na mban chun síocháin inbhuanaithe a thógáil. Rinneadh na gealltanais a tugadh sa Rún seo a threisiú agus a fhorlónadh le naoi rún eile maidir le MSS le fiche bliain anuas

Bhí forbairt an tríú PGN faoi stiúir Grúpa Oibre tiomnaithe a chuimsigh gníomhaireachtaí reachtúla, an tsochaí shibhialta agus saineolaithe acadúla. Bhreithnigh sé moltaí na n-athbhreithnithe neamhspleácha ar na Pleananna roimhe seo, go háirithe an dara ceann. Áiríodh orthu sin síneadh a chur le tréimhse an Phlean ó thrí bliana go cúig bliana, chomh maith le cuntasacht, monatóireacht agus tuairisciú a neartú. Tugadh faoi chomhairliúcháin phoiblí agus pháirtithe leasmhara, lena n-áirítear trí cheardlann chomhairliúcháin a reáchtáladh i gCorcaigh agus i mBaile Átha Cliath, agus tar éis glao poiblí, fuarthas 49 aighneacht scríofa freisin. Tháinig méadú faoi dhó sa chleachtadh fairsing seo ar líon na

¹ <https://www.dfa.ie/media/dfa/ourrolepolicies/womenpeaceandsecurity/Third-National-Action-Plan.pdf>

² <https://www.consilium.europa.eu/media/37412/st15086-en18.pdf>

³ [https://www.peacewomen.org/sites/default/files/UNW-GLOBAL-STUDY-1325-2015%20\(1\).pdf](https://www.peacewomen.org/sites/default/files/UNW-GLOBAL-STUDY-1325-2015%20(1).pdf)

⁴ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>

ndaoinne aonair agus na n-eagraíochtaí a pléadh leo i gcomparáid leis na comhairliúcháin PGN roimhe seo.

Mar aon le leaganacha roimhe seo, tá tríú PGN na hÉireann bunaithe ar cheithre cholún théamacha, eadhon:

- Cosc;
- Rannpháirtíocht;
- Cosaint; agus
- Cur Chun Cinn.

Aithníonn an PGN idirthrasnacht agus idirspleáchas na gcolún seo, agus a thábhachtaí atá sé ár ngealltanais a chomhlíonadh i ngach ceann acu chun cur chuige cuimsitheach a chinntiú maidir leis an gclár oibre do Mhná, don tSíocháin agus don tSlándáil a chur chun feidhme.

Forbraíodh Creat Monatóireachta ina bhfuil gach gníomh faoin bPlean (Iarscríbhinn 1), arb é is aidhm dóibh cur chun feidhme agus maoirseacht a threorú le linn ré an PGN. Áirítear leis an gCreat seo torthaí, táscairí agus amlínte sonraithe lena chinntiú go leantar leis an dul chun cinn ag ráta comhsheasmhach ar feadh théarma 4 bliana an PGN, agus déanfar nóta d'aon mhóil ar chur chun feidhme go tráthúil.

Maidir le monatóireacht agus meastóireacht, cheap an tAire Gnóthaí Eachtracha Grúpa Maoirseachta chun maoirseacht a dhéanamh ar chur chun feidhme na ngníomhartha ar fud na gceithre cholún ar fad faoin bPlean seo. Is éard atá sa Ghrúpa, atá faoi chathaoirleacht neamhspleách, ionadaíocht 50% ón tsochaí shibhialta, ón saol acadúil agus ó shaineolaithe neamhspleácha, agus ionadaíocht 50% ó Ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais a bhfuil freagrachtaí orthu as gníomhaíochtaí atá leagtha amach sa PGN. Tá forléargas ar bhallraíocht san áireamh i Roinn 2.

Tá tiomantas sa PGN tuairisc a thabhairt do Chomhchoiste cuí an Oireachtais. Is mar gheall ar an tiomantas sin atá an Tuarascáil Bhliantúil seo againn agus soláthraíonn sí bealach breise chun measúnú a dhéanamh ar chur chun feidhme agus ar thionchar an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta ar bhonn rialta. Beidh creat monatóireachta soilse tráchta ag gabháil leis an

Tuarascáil seo, ag soláthar forbhreathnú ardleibhéil ar an dul chun cinn a rinneadh ar ghníomhartha PGN sa bhliain tar éis fhoilsiú an Phlean. Déanfar creat monatóireachta níos cuimsithí a dhréachtú agus a fhoilsiú i R1 2021. Déanfar athbhreithniú ar an tríú PGN ag a lárphointe in 2022 agus déanfar Measúnú Deiridh air i dtreo dheireadh a théarma, i gcomhréir leis na Pleananna roimhe seo.

Chomh maith le comóradh 20 bliain ó glacadh UNSCR 1325 maidir le Síocháin agus Slándáil na mBan, ba bhliain dhúshlánach gan choinne í 2020 freisin mar gheall ar thionchar COVID-19, rud a tharla ar scála domhanda agus a chuireann srian i gcónaí le hiarrachtaí chun ár spriocanna a bhaint amach faoin PGN. Tá sé mar aidhm ag an tuarascáil seo forléargas a thabhairt ar an dul chun cinn atá déanta in ainneoin na ndúshlán sin faoi na ceithre phríomhcholún maidir le cosc, rannpháirtíocht, cosaint agus cur chun cinn.

Nala Malan Tshala, an Nígir, atá ina dalta san ionad Assaga faoi chlár oideachais géaraithe Plan International do dhaltaí a bhfuil tionchar ag an gcoibhleacht i Réigiún Diffa orthu.

Tá an clár seo á thacú ag Cúnamh Éireann.

Grianghraf: Hamed Ali/RGE

2. Baill an Ghrúpa Maoirseachta

Is éard atá sa Ghrúpa Maoirseachta do Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann don MSS Cathaoirleach Neamhspleách, eagraíochtaí na sochaí sibhialta, an saol acadúil, agus Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais ábhartha. Léiríonn na comhlachtaí reachtúla éagsúla ar an nGrúpa Maoirseachta an cur chuige uile-Rialtais a glacadh maidir leis an tsaincheist

thábhachtach seo, saincheist leathan. Tá Téarmaí Tagartha do Bhaill an Ghrúpa Maoirseachta ceangailte le hlarscríbhinn 2.

*Baill an Ghrúpa Maoirseachta don tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta ag Cruinniú tionscnaimh an Ghrúpa
Grianghraf: RGE*

Is iad seo a leanas na hionadaithe ón tsochaí shibhialta, ón saol acadúil agus ó chomhaltaí neamhspleácha:

Nora Owen – An Cathaoirleach Neamhspleách

Is iar-Theachta Dála í Nora Owen agus bhí sí ina hAire Dlí agus Cirt ó 1994-1997. Bhí an tUasal Owen ina cathaoirleach ar an nGrúpa Maoirseachta do dhara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann maidir le MSS.

Oliver Barbour - Saineolaí Neamhspleách (Óglaigh na hÉireann roimhe seo)

Ba é Oliver Barbour ionadaí Óglaigh na hÉireann don chéad Plean Gníomhaíochta Náisiúnta ar UNSCR 1325. Thastil sé go Timor Leste agus an Libéir mar chuid den ghrúpa comhairliúcháin chun an chéad PGN a fhorbairt ar UNSCR 1325 agus bhí baint aige freisin leis an bpróiseas comhairliúcháin phoiblí in Éirinn. Chuir sé i láthair i Scoil Oiliúna na Náisiún Aontaithe de chuid na hÉireann (UNTSI) agus i Scoileanna eile de chuid na Náisiún Aontaithe i réimse an Chomhionannais Inscne, foréigean ar bhonn inscne agus an teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach agus d'fhóin sé ar roinnt Misean de chuid na Náisiún Aontaithe lena n-áirítear an Chosaiv, an Bhoisnia, an Liobáin, an Sahára Thiar, an Tíomór Thoir, an Libéir, Sead, an Aetóip agus an tSúdáin.

Noeline Blackwell – Ionad Éigeandála um Éigniú Bhaile Átha Cliath

Is dlíodóir um chearta an duine í Noeline Blackwell a bhfuil saineolas agus stair aitheanta rannpháirtíochta aici le cearta na mban, cearta imirceacha agus cearta dídeanaithe agus a tiomantas do chearta na mban thar roinnt blianta. Tá sí ina Príomhfheidhmeannach ar Ionad Éigeandála um Éigniú Bhaile Átha Cliath faoi láthair agus bhí sí ina Stiúrthóir ar FLAC roimhe seo (An tIonad Saorchomhairle Dlí). Agus í ina leasuachtarán ar an gCónaidhm Idirnáisiúnta um Chearta an Duine, bhí freagracht ar leith uirthi as cearta na mban i leith chearta an duine agus as cearta chosantóirí chearta an duine. D'oibrigh sí mar theagmhálaí idirchaidrimh do chosantóirí chearta daonna na mban mar chomhalta boird ag *Front Line Defenders*.

Maria Butler - Léig Idirnáisiúnta na mBan um Shíocháin agus Saoirse (WILPF)

Faoi láthair tá Maria Butler ina Stiúrthóir ar Chláir Dhomhanda in WILPF, agus roimhe sin bhí sí ina Stiúrthóir freagrach as clár na mBan, na Síochána agus na Slándála de chuid WILPF. Is comhúdar í ar an alt “WPS and Arms Trade Treaty” in Oxford Handbook of Women, Peace and Security. Is ceannródaí í den aip MSS agus tá sí freagrach as forbairt agus cur chun feidhme straitéise, Monatóireacht, Meastóireacht agus Foghlaim ag WILPF.

Egide Dhala - An Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce

Tá Egide Dhala ag obair faoi láthair don Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce (IOM) in Éirinn mar Chomhordaitheoir For-rochtana agus tá taithí breis agus 20 bliain aige ag obair le himircigh (mná agus fir) in Éirinn. Bhunaigh sé clár oideachais, agus é ag obair le Spirasi, chun tacú le mná leochaileacha agus d'oibrigh sé le AkiDwA chun oibriú le fir chun aghaidh a thabhairt ar fhoréigean in aghaidh na mban. Is comhbhunaitheoir Wezesha é, a thacaíonn le mná na hAfraice atá buailte nó ar dócha go mbeidh tionchar ag coinbhleacht agus foréigean orthu. Cé go bhfuil sé lonnaithe in Éirinn agus ag obair le grúpaí imirceacha eile chun tacú le himeascadh na n-imirceach, oibríonn Wezesha freisin le mná agus leanaí san Afraic, rud a thugann cumhacht do mhná leochaileacha atá faoi lé sárú inscne.

Nura Hagi - Mind the GAP

Is Cosantóir Chearta an Duine ón tSomáil í Nura Hagi. Tá sí ina Comhalta de Bhord Stiúrthóirí an Ionaid um Fhoréigean Gnéasach i gCorcaigh agus is í Príomhfheidhmeannach Karti í, eagraíocht a thacaíonn le mná ó limistéir choinbhleachta atá ina gcónaí in Éirinn. Oibríonn sí freisin do Mind the GAP, tionscadal ealaíon oideachais forbartha agus is comhairleoir í ag rannóg na mBan san Ionad Faisnéise Ioslamach. Tá sí ina ball d'fhoghrúpa na mBan de ghluaiseacht Chathair Chorcaí Sanctuary.

Emma Johnston – Youth Action, Tuaisceart Éireann

Is Oibrí Forbartha do Mhná Óga í Emma Johnston do Youth Action, Tuaisceart Éireann agus is Léachtóir Cúnta í i Staidéar Óige Pobail in Ollscoil Uladh. In 2009, toghadh í mar bhall coiste de NIWEP (Ardán Eorpach Mhná Thuaisceart Éireann) chun ionadaíocht a dhéanamh ar ghuth na mban óg. In 2013, roghnaíodh Emma mar ionadaí Thuaisceart Éireann ar Chomhchoiste na Ríochta Aontaithe do Mhná, a bhfuil suíochán comhalta boird aici ar Brúgrúpa Mhná na hEorpa. Is ball coiste í de Choiste Bród an Fheabhail ag pleanáil agus ag cur gníomhaíochtaí i bhfeidhm do sheachtain feasachta LADT agus seachtain bhliantúil Bhród an Fheabhail de ghníomhaíochtaí agus an léirsiú bróid féin.

An Dr Walter Kilroy - Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (DCU)

Tá Walt Kilroy ina Ollamh Cúnta i Scoil Díl agus Rialtais DCU faoi láthair, ag múineadh saincheistanna forbartha, coinbhleachta, slándála, síochánaíochta, cosaint sibhialtach, agus téarnamh iarchogaidh. Tá sé ina Stiúrthóir Comhlach freisin ar Institiúid na hOllscoile um Réiteach Coinbhleachta Idirnáisiúnta agus Atógáil. D'fhóin an Dr Kilroy ar an nGrúpa Maoirseachta don dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta ó Mhárta 2018 go dtí gur tháinig deireadh lena théarma in 2019.

Abby Ryan - Cuibhreannas na hÉireann ar an bhForéigean ar Bhonn Inscne (CÉFBI)

Faoi láthair tá Abby Ryan ina Comhordaitheoir don CÉFBI agus is í a ionadaí ar Ghrúpa Maoirseachta PGN. Is comhoibriú uathúil é an Cuibhreannas idir grúpa éagsúil eagraíochtaí um chearta an duine, eagraíochtaí daonnúla agus forbartha chomh maith le hinstiúidí acadúla. Áirítear ar a taithí roimhe seo a ról mar Intéirneach Gairmiúil Sóisearach um Chomhionannas Inscne agus Cearta an Duine sa Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála agus mar Oibrí Tacaíochta d'Iarrthóirí Tearmainn do Ghrúpa Inimirce Leispiach agus Aerach na Ríochta Aontaithe.

Ranna & Gníomhaireachtaí Rialtais

- Áine Hearn
An tAonad um Réiteach Coinbhleachta, an Roinn Gnóthaí Eachtracha
- Shane Keenan (2019-2020); Vicky Dillon (2020-faoi láthair)
Rannóg an Chomhoibrithe Forbartha agus na hAfraice, an Roinn Gnóthaí Eachtracha
- Deirdre Ní Neill, (2019-2020)*; Nessa O'Doherty (2020– faoi láthair)
An Roinn Dlí agus Cirt
- Noreen Woulfe
An Roinn Cosanta
- Jayne Lawlor (2019); Gillian Collins (2020-faoi láthair)
Óglaigh na hÉireann
- Aoife Davey
FSS
- Louise Synnott
An Garda Síochána
- Eibhlin Byrne
Clár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint
- Deirdre Ní Neill (2020-faoi láthair)*
An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige

Rúnaíocht an Ghrúpa Maoirseachta

William Barrett, An tAonad um Réiteach Coinbhleachta, 2019

Richard O'Neill, An tAonad um Réiteach Coinbhleachta, 2019-2020

Claire Dowling, An tAonad um Réiteach Coinbhleachta, 2019-2020

Caitlín Higgins Ní Chinnéide, An tAonad um Réiteach Coinbhleachtaí, 2020-faoi láthair

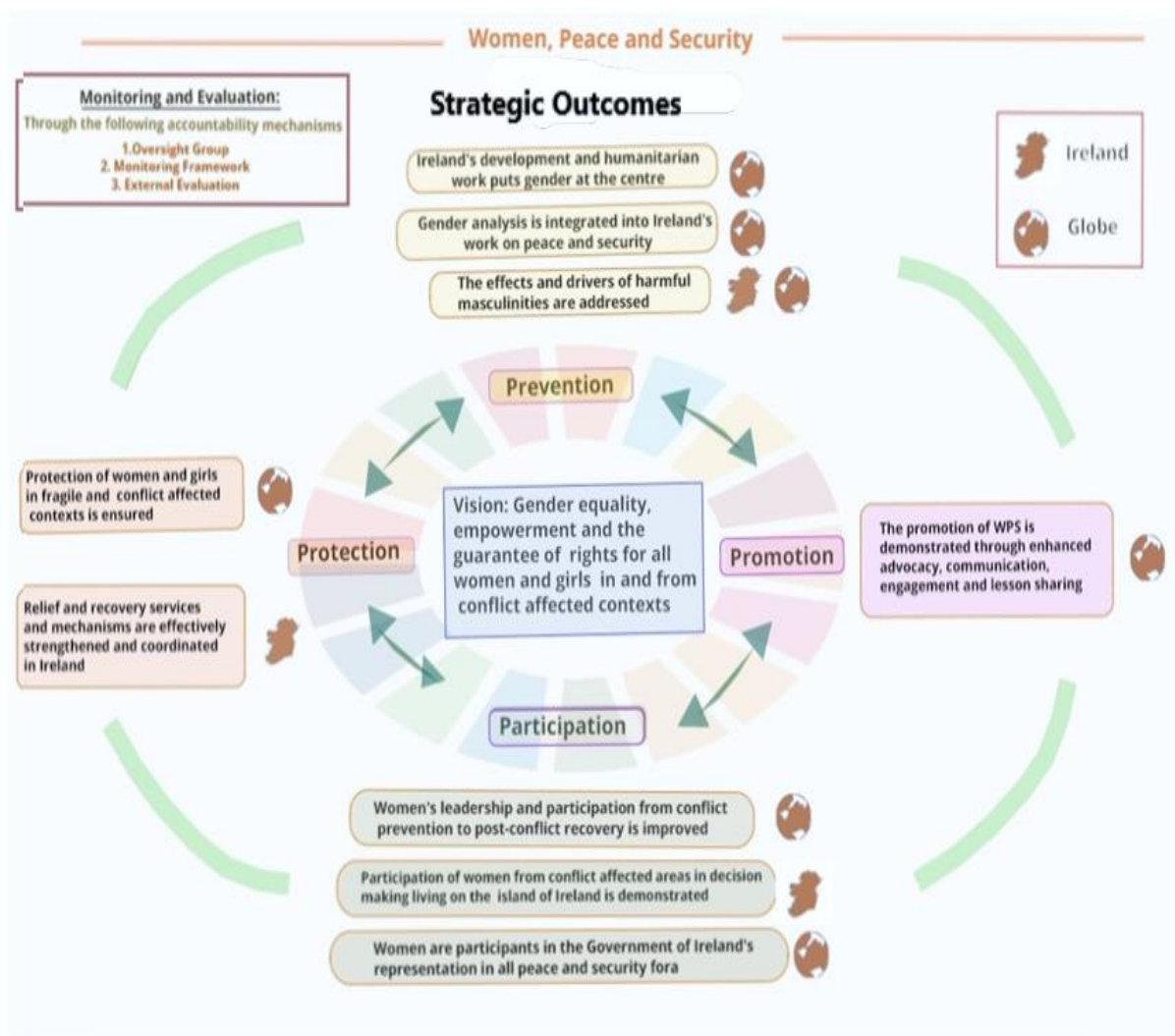
Anna Sparynska, An tAonad um Réiteach Coinbhleachta 2020-faoi láthair

Sarah Doherty, An tAonad um Réiteach Coinbhleachta 2020-faoi láthair

*Mar gheall ar aistriú feidhmeanna idir an Roinn Dlí agus Cirt agus an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige tar éis bhunú an Rialtais in 2020, beidh ionadaíocht ag an Roinn deiridh sin ar an nGrúpa Maoirseachta ó mhí na Nollag 2020.

3. Gníomhaíochtaí MSS na hÉireann Mí Iúil 2019 – Mí an Mheithimh 2020

Tá tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann maidir le Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil bunaithe ar na ceithre cholún um **Chosc, Rannpháirtíocht, Cosaint** agus **Cur Chun Cinn**. Gineadh naoi dtoradh straitéiseacha ó na colúin seo, agus leagadh amach aidhmeanna agus gealltanais na hÉireann thar théarma cúig bliana an tríú PGN.

Sa bhliain ó seoladh an PGN i mí an Mheithimh 2019, tá tús curtha ag Éirinn leis na gníomhartha éagsúla faoi na colúin agus na torthaí straitéiseacha seo a chur chun feidhme. Soláthróidh an rannóg seo forbheathnú insinte ar chuid de dhul chun cinn na Ranna Rialtais agus na ngníomhaireachtaí reachtúla éagsúla maidir leis seo.

Colún 1: Cosc

Is tosaíocht i mbeartas eachtrach na hÉireann é coinbhleacht a chosc ar an gcéad dul síos. Aithnítear go dteastaíonn cur chuige cuimsitheach chun dul i ngleic le bunchúiseanna na coinbhleachta agus, níos tábhachtaí fós, gur gá féachaint orthu trí lionsa inscne. Bhí macalla air seo i ngníomhartha PGN faoin gColún Cosc.

Is féidir le tosa éagsúla amhail an t-athrú aeráide, ollimirce agus easáitiú, teicneolaíochtaí nua cogaidh, bagairtí a bhaineann le teicneolaíocht na faisnéise, agus an t-ardú ar an antoisceachas foréigineach tarlú dá bharr. Tá sé tábhachtach aghaidh chuimsitheach a thabhairt ar na saincheisteanna sin mar chuid de bheartas eachtrach agus forbartha na hÉireann, lena n-áirítear trí ghné na hinscne a chur chun feidhme. Is éard atá i gceist leis seo clár oibre MSS a phríomhshruthú i ngach réimse beartais laistigh den Roinn Gnóthaí Eachtracha (RGE) agus gach Roinn agus gníomhaireacht Rialtais eile. Chuir RGE oiliúint ar chomhionannas inscne agus Mná, Síocháin agus Slándáil ar fáil do bhreis agus 60 ball foirne in 2019, agus do bhreis agus 130 ball foirne in 2020. Bhí sé mar aidhm ag an oiliúint tuiscint an rannpháirtí a chothú ar chur chuige na hÉireann i leith na n-ábhar seo, lena n-áirítear cuir chuige inscne maidir le hábhair imní síochána agus slándála forbartha idirnáisiúnta chomh maith le gníomhartha agus freagrachtaí RGE sa spás seo faoi *Domhan Níos Fearr*, Beartas Forbartha Idirnáisiúnta na hÉireann⁵ agus an tríú PGN. Chuir Aonad Daonnúlachais RGE oiliúint ar fáil freisin maidir le hÍoschaighdeáin an Bhuanchoiste Idirghníomhaireachta do fhoréigean ar bhonn inscne i gcásanna éigeandála.

Tá neamhionannas, lena n-áirítear neamhionannas inscne, ina spreagadh agus mar thoradh ar choinbhleacht. Tá comhionannas inscne agus cumhachtú ban agus cailíní ar cheann de cheithre thosaíocht beartais de chuid *Domhan Níos Fearr*, a thiomnaíonn comhionannas inscne a chomhtháthú ar fud ár gcomhpháirtíochtaí agus ár n-idirghabhálacha go léir agus i raon réimsí téamacha. In 2019, chuir 76% de chabhair dhéthaobhach uile na hÉireann maidir le forbairt thar lear (COF) le comhionannas inscne agus cumhachtú na mban, arb ionann é agus ceann de na céatadáin is airde de dheontóirí uile Choiste Cúnaimh Forbartha ECFE (DAC). Chun comóradh 20 bliain UNSCR 1325 maidir le MSS a chomóradh, rinne Coiste Cúnaimh Forbartha ECFE anailís ar an méid cabhrach a chuireann le comhionannas inscne

⁵ <https://www.irishaid.ie/media/irishaid/aboutus/abetterworldirelandspolicyforinternationaldevelopment/A-Better-World-Irelands-Policy-for-International-Development.pdf>

agus le cumhachtú na mban i 57 tír agus críoch leochaileach ina bhfuil coinbhleacht⁶. Fuarthas amach go gcuireann 86% den chúnamh a infheistíonn Éire i gcomhthéacsanna leochaileacha le comhionannas inscne. Tá sé seo i measc na sciartha is airde de chabhair atá dírithe ar chomhionannas inscne i gcomhthéacsanna leochaileacha de dheontóirí uile DAC, ag teacht sa cheathrú háit tar éis Cheanada, na hÍoslainne agus na Sualainne.

*Tá saincheapadh na hoiliúna mar chuid de chlár scileanna do mháithreacha óga i dtionscadal ‘Fambul Welbodi’ (‘Sláinte an Teaghlaiigh’) de chuid Save the Children, a mhaoinítear mar chuid d’obair na hÉireann chun mná agus cailíní a chumhachtú.
Grianghraf: Noel Molony/RGE*

Trí dhul i ngleic le bunchúiseanna lena n-áirítear steiréitíopaí inscne, idirdhealú in aghaidh na mban agus cailíní agus cleachtas eile a chuireann an neamhionannas chun cinn, is féidir leo noirm agus dearchtaí sóisialta a leasú, lena n-áirítear iad sin ina nglactar le foréigean ar bhonn inscne. Tá an tábhacht a bhaineann le fir agus buachaillí a mhealladh i gclár oibre MSS gaolmhar leis sin. Trí noirm éagsúla idirdhealaitheacha inscne agus fireannachtaí díobhálacha a chomhrac, is féidir rannchuidiú go mór le hiarrachtaí chun comhionannas agus rannpháirtíocht na mban a bhaint amach, agus dul i ngleic le coinbhleacht agus foréigean ar bhonn inscne.

Ag Conradh 2019 maidir le Neamhleathadh Arm Núicléach (NPT), thug Éire ráiteas le linn na díospóireachta ar an tsaincheist shonrach maidir le héifeachtacht an phróisis

⁶ <https://www.oecd.org/development/gender-development/Aid-Focussed-on-Gender-Equality-and-Women-s-Empowerment-2020.pdf>

athbhreithnithe neartaithe a fheabhsú, inar tugadh aghaidh ar fhireannachtaí díobhálacha sa tslándáil idirnáisiúnta. I rith imeachta eile a bhí ar siúl ag an am céanna, a d'eagraigh Éire i gcomhpháirtíocht le Léig Idirnáisiúnta na mBan um Shíocháin agus Saoirse (WILPF), rinne cainteoir amháin iniúchadh ar an gcaoi a mbíonn tionchar ag fireannachtaí agus dioscúrsa inscne ar thuiscintí maidir leis an gcumhacht, ar an gcaoi a n-imríonn sé seo amach i gcomhthéacs Neamhleathadh Arm Núicléach, agus conas a d'fhéadfadh Páirtithe an Stáit aghaidh a thabhairt ar fhireannachtaí díobhálacha i dtreo cur chuige daonlárnach i leith na síochána agus na slándála. Cuireadh bunmhaoiniú ar fáil freisin do WILPF, a bhfuil fócas ar leith acu ar fhireannachtaí díobhálacha, agus ar Institiúid na Náisiún Aontaithe um Thaighde ar Dhí-armáil (UNIDIR), lenar áiríodh tacaíocht dá gclár inscne agus dí-armála. Sa Phacáiste Acmhainní Inscne agus Dí-armála a d'fhorbair an Grúpa Tionchair Idirnáisiúnta Cosantóirí Idirnáisiúnta Inscne Dí-armála (DIG), tá faisnéis maidir le hábharthacht na ngnéithe inscne i leith rialú arm, neamhleathadh agus dí-armáil arm, chomh maith le smaointe praiticiúla ar féidir leo tacú le taidhleoirí lionsa inscne a chur i bhfeidhm ar a gcuid oibre.

Tá Éire ag tabhairt faoi thaighde sa spás seo freisin. Trí Líonra Idirnáisiúnta ECFE DAC um Choinbhleacht agus Leochaileacht (INCAF)⁷, mhaoinigh Éire taighde ar fhireannachtaí díobhálacha agus ar dhul i dteagmháil le fir agus buachaillí, lena n-áirítear mar pháirtithe leasmhara in MSS. Trí chomhpháirtíocht straitéiseach an Choiste Tarrthála Idirnáisiúnta (IRC) le Cúnamh Éireann, téann clár um Chosaint agus Cumhachtú Ban IRC i ngleic le dídeanaithe fir agus easáitithe i gcur chuige dearcaidh, iompraíochta agus noirm shóisialta. Cuireann siad sin fireannachtaí dearfacha chun cinn agus tugann siad aghaidh ar noirm idirdhealaitheacha inscne. Tá píosa taighde déanta ag Óglaigh na hÉireann i réimse na bhfireannachtaí míleata d'fhonn bonn eolais a chur faoi ghníomh amach anseo ina leith sin. Tá sé seo curtha san áireamh mar chuspóir straitéiseach i bPlean Gníomhaíochta na Óglaigh na hÉireann⁸ maidir le MSS, ar seoladh an tríú leagan de i mí na Nollag 2020.

Méadaíodh maoiniú na gclár a thacaíonn le cosc ar fhoréigean ar bhonn inscne i dtíortha chlár déthaobhach na hÉireann agus trínár gcomhpháirtíochtaí d'Eagraíochtaí Neamhrialtasacha ó €11.3 milliún in 2018 go €13.7 milliún in 2019. Tá an tacaíocht seo dírithe ar dheireadh a chur le foréigean ar bhonn inscne, go háirithe chun athrú ó bhonn a

⁷ <https://www.oecd.org/dac/conflict-fragility-resilience/incaf-network.htm>

⁸ <https://www.military.ie/en/public-information/publications/unscr-1325-and-related-resolutions.pdf>

chur ar na réimsí níos deacra de mheonta agus iompraíochtaí géara a cheadaíonn don fhoréigean leanúint ar aghaidh. Áirítear leis sin tacaíocht a chuirtear ar fáil trínár líonra Misin i dtíortha lena n-áirítear an Tansáin, an Libéir, Siarra Leon, an Afraic Theas, an tSaimbia agus an tSiombáib chomh maith le maoiniú a chuirtear ar fáil trí chomhpháirtithe na sochaí sibhialta amhail Action Aid nó Raising Voices.

Ina theannta sin, cuireann Éire maoiniú ar fáil do chláir um fhoréigean ar bhonn inscne trínár maoiniú iltaobhach agus daonnúil. Áirítear leis sin comhpháirtíocht mhór leis an gComhairle um Thaighde in Éirinn maidir le cosc ar fhoréigean ar bhonn inscne agus cumhachtú, atá á chur chun feidhme ag an gComhairle sa Chéinia, sa tSúdáin Theas, san Aetóip, i gCamarún agus sa tSomáil. Comhoibríonn an Clár um Chearta na mBan leis an Ionad um Athrú Iompraíochta chun tuiscint a fháil na fadhbanna maidir le foréigean ar bhonn inscne agus easpa cumhachtú eacnamaíoch i dtéarmaí iompraíochta, rud a fhágann gur féidir tús a chur le próiseas anailíse iompraíochta níos doimhne chun athrú níos inbhuanaithe a bhaint amach faoi dheireadh an chláir. Trí obair Chúnamh Éireann leis an gComhairle um Thaighde in Éirinn, thángthas ar bhreis agus 80,000 ball pobail, thart ar 53% de mhná agus 47% d'fhir, le gníomhaíochtaí coiscthe an fhoréigin ar bhonn inscne trí shuíomhanna tionscadail maoinithe ag Cúnamh Éireann. Chomh maith lenár gcuid oibre leis an gComhairle um Thaighde in Éirinn, maoiníonn Éire obair choiscthe agus freagartha ar fhoréigean ar bhonn inscne freisin trínár n-infheistíochtaí sa chóras iltaobhach lena n-áirítear trí Mhná na NA agus Ciste Iontaobhais na NA chun deireadh a chur le Foréigean in aghaidh na mBan agus trínár n-infheistíocht i raon sásraí maoinithe comhthiomsaithe eile.

Obair na hÉireann maidir le Foréigean ar bhonn Inscne san Afraic a chosc

In 2020, d'oibrigh Éire le comhpháirtithe chun seirbhísí riachtanacha a bhaineann le foréigean ar bhonn inscne a oiriúnú agus a chothabháil i bhfianaise tuairiscí ar eachtraí méadaithe i bhforéigean ar bhonn inscne i gcomhthéacs COVID-19

- Sa tSaimbia, tá tacaíocht á cur ar fáil trí Chomhchlár na NA maidir le foréigean ar bhonn inscne chun seachadadh seirbhísí tearmainn éigeandála a leathnú do mharthanóirí an fhoréigin ar bhonn inscne
- San Afraic Theas, tá Éire ag tacú le Mná na NA maidir le córais mhear-atreoraithe a fhorbairt do mharthanóirí an fhoréigin ar bhonn inscne

- I Siarra Leon, tá Éire ag tacú le hiarrachtaí an rialtais ionaid ilfhreastail a chur chun feidhme a thacaíonn le soláthar seirbhísí freagartha i bhforéigean ar bhonn inscne agus ag obair le UNFPA chun na cláir a thacaíonn le spásanna sábháilte a bhunú do chailíní óga a chur in oiriúint don scoil
- Sa Libéir agus sa Tansáin, tá Éire ag tacú le comhpháirtithe atá ag obair ar leibhéal an phobail chun seirbhísí riachtanacha coiscithe agus freagartha i bhforéigean ar bhonn inscne a sholáthar.
- Sa tSiombáib, tá Éire ag tacú leis na Náisiúin Aontaithe, le comhpháirtithe rialtais agus na sochaí sibhialta chun bearta maolaithe agus coiscithe an fhoréigin ar bhonn inscne a bhunú, agus ag an am céanna sásraí atreoraithe a neartú agus faisnéis a scaipeadh faoi infhaighteacht agus inrochtaineacht seirbhísí foréigin ar bhonn inscne

Leanfaidh Éire ar aghaidh ag cur inscne i gcroílár a cuid oibre forbartha agus daonnúla, agus chun anailís inscne a chomhtháthú i ngach gné dá clár oibre síochána agus slándála. Mar a leagfar amach sa chuid seo a leanas, tá sé ríthábhachtach go mbeadh rannpháirtíocht i measc ban agus cailíní i ngach gné de chosc agus réiteach coinbhleachta riachtanach chun síocháin inbhuanaithe a thógáil agus ní féidir é sin a bhaint amach ach amháin trí lionsa inscne a chur chun feidhme maidir le gach gné de bheartas eachtrach na hÉireann.

Colún 2: Rannpháirtíocht

Bíonn tionchar díréireach ag coinbhleacht ar mhná agus ar chailíní, ach, in ainneoin sin, is minic nach mbíonn baint acu le réiteach coinbhleachtaí agus le cothú na síochána. Geallann an tríú PGN go gcinnteoidh Éire go neartaítear anailís inscne agus ceannaireacht na mban i gcúrsaí rialachais, i gcosc na coinbhleachta, agus i bpróisis chothú na síochána ar gach leibhéal, lena n-áirítear próisis áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta.

Tá sé tábhachtach aghaidh a thabhairt ar an bpointe nach grúpa aonchineálach iad na mná, agus ní mór ceist na hidirthrasnachta a chur san áireamh. Is féidir le mná aghaidh a thabhairt ar idirdhealú, ní hamháin mar gheall ar a n-inscne, ach freisin mar gheall ar a reiligiún, a gcultúr, a gclaonadh gnéis, a n-aois, a n-eitneachas agus a leibhéal cumais

fhisiciúil nó mheabhrach. Ní mór rannpháirtíocht ghníomhach na mban i gcúrsaí síochána agus slándála a bheith éagsúil freisin, agus ní mór iarrachtaí a dhéanamh chun na bacainní a chuireann cosc air sin a scriosadh.

Tá cumhachtú gach uile bean agus cailín riachtanach ionas gur féidir leo a n-áit a ghlacadh mar cheannairí agus mar rannpháirtithe iomlána agus comhionanna chun coinbhleachtaí a chosc, ar mhaithe le réiteach, idirghabháil, idirphlé agus cothú na síochána, ar bhonn intíre agus idirnáisiúnta araon. Chuige sin, is gá rochtain ar oideachas a áirithiú, cumais na mban a leathnú amach agus tacú le ceannaireacht na mban sa saol polaitiúil, eacnamaíoch agus sóisialta. Ní mór é a bhaint amach ar gach leibhéal, ag tosú leis an gcosmhuintir. Tá nascadh ghluaiseachtaí na mban áitiúil, náisiúnta, réigiúnach agus idirnáisiúnta ríthábhachtach chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin atá roimh mná a bhíonn ag cosaint chearta an duine, ag grúpaí ban áitiúla, ag idirghabhálaithe agus idirbheartaithe ban ón ngnáthphobal. Cabhróidh idirphlé ó ghlúin go glúin le guth daoine óga a thógáil agus a chinntiú go mbeidh clár oibre MSS ag teacht le clár oibre na hÓige, na Síochána agus na Slándála (ÓSS).

Leanann Éire ag cur maoiniú ar fáil do raon clár atá tiomnaithe do ghuthanna na mban sa chinnteoireacht lena n-áirítear clár Aontas Idir-Pharlaiminteach na mBan sa Pholaitíocht, chomh maith le tacaíocht do na mná atá ag cothú na síochána trí mhaoiniú a thabhairt do Women's Peace and Humanitarian Trust Fund, an African Women Leaders Network, agus do raon comhpháirtithe sa tsochaí shibhialta lena n-áirítear Trócaire agus Action Aid.

Le linn 2019 agus 2020, tá sé de chumhacht ag mná agus ag cailíní ar fud na Céinia, na Súdáine Theas, na hAetóipe, Chamarúin agus na Somáile breis agus 40 gníomh a stiúradh chun aird a tharraingt ar shaincheistanna a théann i bhfeidhm ar mhná agus ar chailíní sa phobal le lucht cinnteoireachta agus ceannairí daonnúla. Tugadh tacaíocht dó sin trí ghníomhaíochtaí a neartú faoi chomhpháirtíocht straitéiseach IRC-Chúnamh Éireann do mhná agus do chailíní óga maidir le ceannaireacht agus abhcóideacht; ról na mban agus na gcailíní éagsúla i mbainistiú Women and Girl Safe Spaces (WGSS) a mhéadú; agus tacú le mná agus le cailíní óga níos sine gníomhartha pobail a dhéanamh. I measc na samplaí de sin tá an obair a rinneadh le húdarais áitiúla chun aghaidh a thabhairt ar chleachtas leanúnach ciorrú ball giniúna ban (FGM) sa tSomáil; tacú le Stiúrthóir ospidéal áitiúil i gCamarún le haghaidh rochtain saor in aisce ar chúram leighis do mharthanóirí an fhoréigin ar bhonn

inscne, agus ag tacú le síneadh a chur le saorchriosanna arm sa tSúdáin Theas chun go mbeifear in ann adhmaid dóiteáin a bhailiú go sábháilte.

Is tiomantas tábhachtach é maoiniú agus tacaíocht a mhéadú d'eagraíochtaí um chearta na mban i mbeartas forbartha idirnáisiúnta na hÉireann *Domhan Níos Fearr*. In 2019, tháinig méadú ar mhaoiniú d'eagraíochtaí um chearta na mban ó €5.47 milliún in 2018 go dtí beagán os cionn €5.7 milliún.

Rannpháirtíocht na mban agus gnéithe na hinscne i ndí-armáil agus neamhleathadh

Tá gnéithe na hinscne curtha chun cinn go gníomhach ag Éirinn i ráitis náisiúnta maidir le dí-armáil, neamhleathadh agus fóraim rialaithe arm, agus chomhthreoraigh sí ráiteas comhpháirteach maidir le hinscne agus dí-armáil chuig Céad Choiste UNGA75 i mí Dheireadh Fómhair 2019, a raibh tacaíocht os cionn 80 tír aige.

Ó thaobh taighde de, tá dhá staidéar maoinithe ag an Roinn Gnóthaí Eachtracha ar *Patterns of Participation in Multilateral Disarmament Forums* (Norwegian People's Aid, 2020) agus *Still Behind the Curve: Gender Balance in Arms Control, Non Proliferation and Disarmament Diplomacy* (UNIDIR, 2019).

I mí na Bealtaine 2019, thionóil an Grúpa Tionchair Dí-armála (DIG) imeacht ag an am céanna ag an 2ú Comhdháil Athbhreithnithe NPT 2020 i Nua-Eabhrac dar teideal *When Participation Becomes Meaningful: Advancing the conversation on gender diversity in the NPT*.

Rith Éire an tAcht um Thoirmeasc ar Airm Núicléacha i mí Eanáir 2020, a thugann éifeacht don Chonradh um Thoirmeasc ar Airm Núicléacha (TPNW) i nDlí na hÉireann. Chomh maith le héifeacht dhíríreach na radaíochta ianúcháin ar mhná agus ar chailíní a aithint, áirítear sa Chonradh foráil maidir le rannpháirtíocht chomhionann idir fir agus mná in obair an Chonartha.

Le linn chéim ullmhúcháin an Chúigiú Comhdháil Bhliantúil de Pháirtithe an Stáit i dtimthriall an Chonartha Trádála Arm (CSP5)(2019), d'oibrigh Éire le comhchathaoirligh an Ghrúpa Tionchair Idirnáisiúnta Cosantóirí Inscne Dí-armála chun bileog eolais a fhorbairt inar cuireadh smaointe i láthair i gcomhair gníomhaíochta maidir le rialú inscne agus arm. Ag an gCúigiú Comhdháil féin, chuir Éire, le tacaíocht ó Cheanada agus ón Namaib, i

gceannas ar Chomhráiteas maidir le hInscne agus an Conradh Trádála Arm, a dhaingnigh an tacaíocht do 46 Páirtí Stáit agus a leag béim, i measc saincheisteanna eile, ar an tábhacht a bhaineann le gnéithe na hinscne i rialú arm.

Tá áthas ar an nGrúpa Maoirseachta a thuairisciú go bhfuil ceann de na gníomhartha faoin gcolún seo curtha i gcrích. Tuairiscíodh i gClár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint (IRPP) go bhfuil dídeanaithe cláraithe le haghaidh áiseanna cúram leanaí in Ionaid Fáiltithe agus Treoshuímh Éigeandála agus tar éis dóibh athlonnú. Ceann de na príomhrudaí a spreag é seo ná a chur ar chumas na mban leas a bhaint as ranganna Béarla agus as gníomhaíochtaí cultúrtha eile.

Ní mór rannpháirtíocht ban agus cailíní i ngach gné den chlár oibre síochána agus slándála a chur chun cinn ar gach leibhéal den tsochaí. Tá sé tábhachtach a mheabhrú, áfach, gur féidir le rioscaí a bheith ag baint le rannpháirtíocht na mban freisin agus dá bhrí sin ní mór ceannairí ban, rannpháirtithe agus cosantóirí chearta an duine a chosaint chun ligean dóibh a gcuid oibre a dhéanamh.

Colún 3: Cosaint

Tá cosaint na mban i réimse na síochána agus na slándála fíorthábhachtach. Is féidir cosaint a gcearta daonna a chuimsiú leis sin; cosaint fhisiciúil ar fhoréigean ar bhonn inscne, ar theacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach; síochánaíocht agus cothú na síochána atá freagrúil don inscne a áirithiú; an gháinneáil ar dhaoine a chomhrac agus, níos tábhachtaí fós, faoiseamh agus téarnamh d'íospartaigh foréigin a bhaineann le coinbhleacht.

Cé go bhfuil sé tábhachtach gan féachaint ar mhná trí lionsa cosantach amháin, is léir go gcaithfear iarrachtaí a dhéanamh chun mná agus cailíní a chosaint ó thionchair an fhoréigin a bhaineann le coinbhleacht agus ó choinbhleacht, chomh maith le cinntiú dóibh siúd a n-idirghníomhaíonn siad leo go bhfuil siad ar an eolas faoi ghné na hinscne i gcónaí. Tá Éire tiomanta freisin do chuntasacht a thabhairt maidir le sáruithe ar chearta an duine i suíomhanna coinbhleachta chun cosc a chur ar mhí-úsáidí den sórt sin tarlú arís.

Leanann Éire de thacaíocht ilbhliantúil a mhéadú do chlár agus do thionscnaimh a bhaineann le comhionannas inscne i suíomhanna éigeandála agus freagairt a thabhairt ar an [Leathanach | 19](#)

bhforéigean ar bhonn inscne agus cosc a chur air. Méadaíodh an maoiniú seo ó bhunlíne €1.5 milliún in 2018 go €2.2 milliún in 2019. Bhí ról lárnach ag Comhpháirtíocht Straitéiseach an Choiste Tarrthála Idirnáisiúnta (IRC) le Cúnamh Éireann chun cur ar chumas an Choiste a chuid oibre a thabhairt chun cinn agus a neartú maidir le mná agus cailíní a chosaint i ngéaréigeandálaí agus géarchéimeanna fada dearmadta, chomh maith le tacú le gealltanais na hÉireann sa réimse seo.

Príomhghníomhaíocht faoin gcolún seo is ea acmhainn shonrach acmhainní daonna, saineolas teicniúil a leithdháileadh agus soláthar na hoiliúna is gá chun tacú le freagairt dhaonnúil éifeachtach ar fhoréigean inscne. In 2018, rinne Éire babhta earcaíochta ballraíochta don Uainchlár Mearfhreagartha Saineolaithe. Bhí cosaint agus cosaint leanaí i measc na réimsí ar tugadh tús áite dóibh sa phróiseas iarratais. Chuir seachtar earcach nua a raibh saineolas acu sa réimse seo leis an uainchlár de 120 saineolaí, ina raibh ról cheana féin amhail Comhairleoir Inscne agus Comhairleoir don Fhoréigean ar bhonn inscne. In 2020, imscaradh na baill nua seo chun poist acmhainneachta borrrtha a líonadh le Ciste Leanaí na Náisiún Aontaithe (UNICEF) agus le Gníomhaireacht Dídeanaithe na Náisiún Aontaithe (UNHCR) i dtíortha amhail an tSúdáin Theas, Maenmar, an Phalaistín agus an Ghréig. Ina theannta sin, thacaigh RGE le hÓglaigh na hÉireann i mí na Samhna 2019 maidir le hoiliúint a chur ar fáil do ECAT agus do Bhallstáit na Náisiún Aontaithe maidir le himscrúdú a dhéanamh ar fhoréigean gnéasach agus inscne i gcásanna coinbhleachta agus oibríochtaí síochánaíochta.

Rinne Éire comhchathaoirleacht ar phróiseas in ECFE DAC as ar tháinig moladh chun Deireadh a chur le Teacht i dtír Gnéasach agus Mí-Úsáid agus Gnéaschiapadh. Chuir sé seo bonn eolais faoi dhréachtbheartas nua um Chosaint RGE a fhorbairt a bhfuiltear ag súil go gcuirfear bailchríoch air agus go nglacfar é in 2021.

Sa bhaile, tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ag tabhairt faoi na gníomhartha seo a leanas:

Ról Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) i seirbhísí a bhaineann le sláinte

Tacaíonn FSS le raon eagraíochtaí neamhrialtasacha go náisiúnta chun seirbhísí a bhaineann le sláinte a sholáthar mar bhaill de ghrúpaí oibre idirghníomhaireachta nó líonraí nó trí mhaoiniú a chur ar fáil. Maoinítear roinnt tionscadal chun faisnéis, tacaíocht

agus abhcóideacht a sholáthar d'úsáideoirí seirbhíse a fhaigheann rochtain ar sheirbhísí sláinte agus tacaíochta eile mar gheall ar choinbhleacht.

- Maoinítear tionscadail shonracha chun múscailt feasachta a chur ar fáil i measc pobal agus soláthraithe cúram sláinte agus tacaíocht do mharthanóirí ciorrú ball giniúna ban. Áirítear leis seo sainchlinic a oibríonn IFPA do chailíní agus do mhná a ndearnadh ciorrú ball giniúna ban orthu agus obair a rinneadh le pobail atá i mbaol, go háirithe Dídeanaithe agus Iarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta ag AkiDwA.
- Maoinítear Spirasi chun seirbhísí tacaíochta a sholáthar d'íospartaigh/marthanóirí céastóireachta.
- Tá Tionscadail Shonracha Meabhairshláinte maoinithe nó cómhaoinithe chun meabhairshláinte agus folláine dhearfach a chur chun cinn agus a fheabhsú i measc Dídeanaithe agus Iarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta, e.g. Amharclann Smashing Times do Chlár Meabhairshláinte Dearfach, Éagsúlacht Mhaigh Eo agus WIN leantach (fáilte agus ionchuimsiú pobal nua), Tionscnamh Meabhairshláinte Luimnigh do Mhná Dídeanaithe.
- Tá Clár Toirchis Géarchéime Sláinte Gnéis FSS ann mar thoradh ar chlár for-rochtana a fhorbairt le pobail Soláthair Dhírigh (DP), le heagraíochtaí neamhrialtasacha áitiúla ag nascadh leis na hionaid chun faisnéis a sholáthar, rud a chumasaigh rochtain ar shláinte ghnéis agus faisnéis seirbhíse tacaíochta toirchis/ginmhillte neamhphleanáilte.
- Cuirtear tacaíochtaí meabhairshláinte ar fáil i réimsí mar inscne, claonadh, sláinte ghnéis agus VEID. Le linn phaindéim COVID-19, thacaigh FSS le heagraíochtaí neamhrialtasacha chun a ngníomhaíochtaí a sheachadadh ar líne nó go cianda.

Tá gníomhartha déanta ag an nGarda Síochána (AGS) chun gáinneáil ar dhaoine a chomhrac, lena n-áirítear sásraí cuntasachta a neartú. Tá athbhreithniú á dhéanamh faoi láthair ag Fóram Geallsealbhoirí ar Shásra Náisiúnta Atreoraithe na hÉireann um Gháinneáil ar Dhaoine, lena n-áirítear ionadaithe ón nGarda Síochána, FSS, Oifig an Stiúirthóra Ionchúiseamh Poiblí agus eagraíochtaí neamhrialtasacha ceannródaíocha faoi stiúir íospartach. Go háirithe, tá samplaí d'eispéiris íospartach agus de rannpháirtíocht le híospartaigh den sórt sin trí na heagraíochtaí neamhrialtasacha á lorg chun ionchur

ábhartha, idir dhearfach agus dhiúltach, a chur ar an eolas faoin athbhreithniú chun sásraí institiúideacha atá ann cheana agus atá beartaithe a fhorbairt agus a fheabhsú.

Is gné thábhachtach é oiliúint feasachta chun gáinneáil ar dhaoine a chomhrac. Faoi dheireadh 2019, fuair beagnach 5,000 ball den Gharda Síochána oiliúint shonrach feasachta ar gháinneáil ar dhaoine mar chuid den chroíchuraclam do gach Garda faoi Oiliúint, mar chuid den Bhunoiliúint i gColáiste an Gharda Síochána sa Teampall Mór. Cé nárbh fhéidir leanúint leis an oiliúint seo in 2020 mar gheall ar shrianta COVID-19, tá sé beartaithe, i gcomhar leis an bhfoireann oiliúna i gColáiste an Gharda Síochána, go n-áireofar an Tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta de chuid na hÉireann maidir le Mná, Síocháin agus Slándáil i modúil amach anseo den churaclam oiliúna reatha maidir le sainaitheint íospartach, feachtas feasachta, reachtaíocht ábhartha agus freagrachtaí faoin Dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta chun Gáinneáil ar Dhaoine a Chosc agus a Chomhrac in Éirinn.

Ní mór tabhairt faoi gháinneáil ar dhaoine a chomhrac ar bhonn uile-Éireann chun a bheith éifeachtach. Lean an Garda Síochána agus Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann (PSNI) an tAonad nua-aimseartha um Gháinneáil ar Dhaoine (MSHTU) lena bhfócas comhoibríoch ar fud an oileáin ar íospartaigh striapachais eagraithe agus cionta gaolmhara a chosaint.

Seoladh teachtaireacht chuig os cionn dhá chéad (200) duine a lean ar aghaidh ag fógairt soláthar seirbhísí gnéis sa dá dhlínse ag treisiú infhaighteacht bhaill an Gharda Síochána agus PSNI araon chun cabhrú le hOibrithe Gnéis a bhfuil deacrachtaí acu. Tá iarrachtaí breise ar siúl chun cabhrú le híospartaigh fhéideartha na gáinneála sa tionscal gnéis, agus iad a bhrath, mar chuid de Phlean Náisiúnta Póilíneachta COVID-19.

Tá dhá ghníomh curtha i gcrích ag Clár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint faoin tríú colún. Rinneadh an Clár Urraíochta Pobail a phíolótú agus a sheoladh mar chlár príomhshrutha le linn na tréimhse tuairiscithe, agus cuireann sé bealaí comhlántacha ar fáil maidir le hathlonnú. Leanann sé ar aghaidh ag forbairt le béim ar thacaíocht pobail áitiúil do dhídeanaithe. Ina theannta sin, rinneadh breithmheas ar gach ball foirne a oibríonn le IRPP ar an gceanglas maidir le hógairacht inscne i ndáil le hateangaireacht a chur in áirithe agus le hógairacht ar leith maidir le saincheisteanna amhail pósadh éigeantach agus foréigean teaghlaigh, gnéasach agus inscnebhunaithe.

Colún 4: Cur Chun Cinn

Chun clár oibre na mBan, na Síochána agus na Slándála a phríomhshruthú ar fud an bheartais eachtraigh agus i ngach réimse beartais ábhartha eile, tá gá le hardleibhéal múscailte feasachta, ar bhonn intíre i Ranna Rialtais agus sa tsochaí shibhialta agus go hidirnáisiúnta trí eagraíochtaí idirnáisiúnta iltaobhacha agus comhlachtaí réigiúnacha. Ba cheart go n-áireofaí leis an iarracht sin chun clár oibre MSS a chur chun cinn abhcóideacht, comhroinnt ceachta, cumarsáid agus béim a leagan ar chomhthéacsanna fócais chun obair atá á déanamh sa spás seo a léiriú. Mar chéad chéim i dtreo ardú céime, sheol an tAire Simon Coveney an tríú PGN i Rúnaíocht na hÉireann, Béal Feirste, i mí Dheireadh Fómhair 2019, agus ar an gcaoi sin chuir sé ceann de na gníomhartha faoin gColún seo i láthair. Sheol an tAmbasadóir Geraldine Byrne-Nason an Plean freisin ag ócáid MSS i mBuan-Mhisean na hÉireann chuig na Náisiúin Aontaithe i Nua-Eabhrac i mí Dheireadh Fómhair 2019.

Maidir le MSS a chur chun cinn trí shruthanna oibre, comhtháthaíonn RGE gné an chomhionannais inscne i ngach gné dá chuid oibre, lena n-áirítear i mbeartais, rúin, cinntí agus ionstraim atá ábhartha don tsíocháin agus don tslándáil ar fud an Aontais Eorpaigh, na Náisiúin Aontaithe, OSCE, ECFE agus fóraim eile idirnáisiúnta. Ar leibhéal na Náisiúin Aontaithe, d'éirigh le hÉirinn cathaoirleacht a dhéanamh ar an gCoimisiún um Stádas na mBan (CSW) don 62ú agus 63ú seisiún in 2018 agus in 2019, rud a chinntigh go ndearna comhaltaí an Choimisiúin doiciméad toraidh iomlán CSW a chaibidliú ar bhonn comhthola ar fud 193 Ballstát na Náisiúin Aontaithe agus a ghlac comhaltaí an Choimisiúin ar aon dul leis. Le linn an dá sheachtain den Choimisiún, d'óstáil Éire imeachtaí ar an taobh maidir le hoideachas le linn éigeandálaí; maidir le mná, síocháin agus slándáil; maidir le foréigean inscne i gcomhthéacsanna daonnúla; agus maidir le buiséadú inscne le comhpháirtithe éagsúla.

Cé nár seoladh aon mhisin nua de chuid Chomhbheartas Slándála agus Cosanta Sibhialtach an Aontais Eorpaigh (CBSC) le linn na tréimhse tuairiscithe don doiciméad seo, d'oibrigh Éire go dearfach ar shaincheisteanna inscne i bpléití ar leibhéal na ngrúpaí oibre. Tacóidh RGE le tagairt don chomhionannas inscne a chur san áireamh i gconclúidí chomhairle Shibhialtach CBSC i mí na Nollag 2020.

Tionscnaimh roinnte ceachta sa Cholóim

Áirítear le tacaíocht na hÉireann do phróiseas síochána na Colóime, a cuireadh chun feidhme tríd an Ambasáid i mBogotá, Ciste Iontaobhais an AE agus Ciste Iontaobhais Ilpháirtí na Náisiún Aontaithe (UNMPTF), cur chuige trasghearrtha inscne. Déanann gach gníomhaíocht a mhaoinítear fócas inscne a anailísiú agus a chur chun feidhme tar éis mholtaí na Náisiún Aontaithe agus cur chun feidhme éifeachtach straitéis MSS a chur chun cinn. Cuireann an Ambasáid comhaontuithe síochána na Colómach chun cinn freisin mar shampla den dea-chleachtas ó thaobh cúinsí inscne a ionchorprú i gcaibidlíocht síochána.

Bhí sé mar aidhm ag an gCur Chuige Inscne i dtionscadal na Seirbhíse Póilíneachta, arna mhaoiniú trí UNMPTF na Colóime, cur chuige inscne a neartú i bPóilíní Tuaithe agus freagairt agus cosc cineálacha éagsúla foréigean ar bhonn inscne a fheabhsú i 7 mbardas ar thug rialtas na Colóime tosaíocht dóibh, rud a chuir le síocháin sheasmhach bhuan a thógáil. Cuireadh oiliúint ar 437 póilín i gcur chuige inscne, agus bhain 372 acu sin céim amach. Cuireadh oiliúint ar 401 póilín i bhforéigean ar bhonn inscne, agus bhain 319 acu sin céim amach. Rinneadh 14 cheardlann leis an bpobal mar chomóradh ar an Lá Idirnáisiúnta um Dhíothú Foréigin in aghaidh na mBan agus Lá na mBan Tuaithe.

Reachtáladh Comhairliúchán MSS chun spás a chur ar fáil le haghaidh comhrá maidir le dea-chleachtais agus ceachtanna a foghlaimíodh sa Cholóim, san Afraic Theas, i dTuaisceart Éireann agus in Uganda i réimse na síochána inbhuanaithe, laistigh de chreat chur chun feidhme éifeachtach UNSCR 1325 a chur chun cinn. D'óstáil Ambasáid na hÉireann agus Mná na Náisiún Aontaithe an seisiún, agus ghlac 17 n-eagraíocht éagsúla a bhí ag obair ar ábhair inscne sa Cholóim páirt ann. Spreag an ócáid an t-idirphlé maidir le mná a chur san áireamh sa phróiseas síochána sa Cholóim.

Seoladh tionscadal ICMPS dar teideal *The role of women in the Nature Tourism Program in the Nima Corridor to consolidate the peace in Colombia*. Bhí sé mar aidhm aige cumais a ghiniúint do mhná ó eagraíochtaí pobail agus ón óige sa Nima Corridor chun páirt a ghlacadh i gcur i gcrích luathghníomhaíochtaí chun an Clár Turasoireachta Dúlra a chur chun feidhme sa chríoch seo d'fhonn an tsíocháin a chomhdhlúthú agus roghanna eile a

chur ar fáil. Le linn an chéad ráithe de 2020, chomhlíon an tionscadal a spriocanna go hiomlán.

Leanaí ó San José del Guaviare ag léiriú ceol Joropo Llanero i dTeach Uíbh Eachach. Déanann a gceol an tAthmhuintearas & an tSíocháin a chothú agus a thógáil i measc leanaí agus ógánach ar fhág an foréigean a lorg orthu.

Grianghraf: Phil Behan/RGE

Is téama lárnach é MSS d'Ambasáid na hÉireann in Uachtaránacht Mheicsiceo ar an gCruinniú Comhchomhar Idirnáisiúnta maidir le Comhionannas Inscne i Meicsiceo (2019-2020). Áiríodh leis sin comhroinnt ceachtanna ardleibhéal maidir le Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta MSS a fhorbairt agus a chur chun feidhme.

Tuarascáil bheartais dhomhanda IRC a foilsíodh le déanaí, *What Happened? How the Humanitarian Response to COVID-19 Failed to Protect Women and Girls*, tá guth 852 bean ó shuíomhanna dídeanaithe, easáitithe agus iarchoinbhleachta ar fud na hAfraice tar éis cur le ceistneoir caighdeánach iniúchóireachta sábháilteachta. Ar an mbealach seo, bhí IRC in ann fianaise a roinnt leis an bpobal daonnúil ar an gcaoi a ndeachaigh COVID-19 i bhfeidhm ar shaol na mban agus na gcaoilíní.

Go hintíre, sheol an tAire Coveney Grúpa Comhairliúcháin Thuaisceart Éireann um MSS, a d'eagraigh Rúnaíocht na hÉireann, i mí Dheireadh Fómhair 2019. Leagadh amach réimsí

téamacha le plé i gcruinnithe amach anseo agus bunaíodh an t-amlíne agus an plean oibre; ar an drochuair, mar gheall ar shrianta COVID-19 níor tionóladh aon chruinnithe ná imeachtaí go fóill.

Tacaíonn Éire go seasta le Clár Oibre MSS a chur chun cinn le linn a rannpháirtíochta leanúnaí i bpríomhghrúpaí oibre maidir le Slándáil Idirnáisiúnta agus Cosaint. Tá Beartas MSS ECAT/Chomhairle Comhpháirtíochta Eora-Atlantach (EAPC)⁹ á threorú ag Óglaigh na hÉireann agus clár oibre MSS á chur i bhfeidhm aige, a chuirtear in iúl i ndoiciméad bheartais um chur chun feidhme ÓÉ. Freastalaíonn ÓÉ freisin ar Chomhdháil bhliantúil ECAT ar Ghnéithe na hInscne (NCGP); cuireadh NCGP 2020 ar athló, áfach, mar gheall ar COVID-19. Tháinig Ceann Foirne Óglaigh na hÉireann chun bheith ina bhall d'Fheidhmeannas Líonra na gCeann Cosanta (CHOD) MSS in 2020. Is é cuspóir Líonra CHOD MSS na Seaimpíní Sinsearacha Inscne Míleata aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a bhaineann le cur chun feidhme UNSCR 1325, trína chumasú do cheannairí míleata sinsearacha athrú cultúrtha agus institiúideach claochlaitheach a bhrú chun cinn laistigh dá bhfórsaí armtha féin.

Cumarsáid CRU maidir le MSS

Ag teacht leis an ngealltanas sa Tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta de chuid na hÉireann maidir le Síocháin agus Slándáil na mBan, d'oibrigh an tAonad um Réiteach Coinbhleachtaí (CRU) sa Roinn Gnóthaí Eachtracha chun plean cumarsáide a fhorbairt chun clár oibre na mBan, na Síochána agus na Slándála a chur chun cinn sna meáin Éireannacha agus ar líne, agus trí imeachtaí for-rochtana in Éirinn.

Cruthaíodh cuntas twitter, @DFAPeaceSupport, i mí Dheireadh Fómhair 2019, chun clár oibre MSS a chur chun cinn. Fíoraíodh an cuntas Twitter freisin agus fuair sé an “tic gorm” a bhfuil an-tóir air.

Tá an t-ábhar a roinntear ar an gcuntas éagsúil. Le linn 20ú comóradh Dheireadh Fómhair an Chláir Oibre, d’inis Toscaire Óige na Náisiún Aontaithe as Béal Feirste do bhreis agus 2,300 lucht féachana cad a bhí i gceist le MSS di féin. I mí Dheireadh Fómhair freisin rinneadh comhordú ar fhoilseacháin ar fud misean agus aonad chun cur chuige trasghearrtha agus uile-rialtais i leith an Chláir Oibre a léiriú chomh maith le foilsiú físeáin

⁹ https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2018_09/180920-WPS-Action-Plan-2018.pdf

a aistríodh go Fraincis, Iodáilis agus Spáinnis ina mínítear tiomantas na hÉireann do chlár oibre Síochána agus Slándála na mBan a chur ar aghaidh chuig breis agus 1,400 lucht féachana.

Trí theagmháil leanúnach ar líne le misin RGE ar fud an domhain, le comhpháirtithe agus le comhghleacaithe, agus le hábhar amhairc ar nós cártaí grafacha, grafaicí eolais, ailt nuachtáin agus físeáin, creidtear gur féidir ceist chlár oibre MSS a thabhairt níos gaire don phobal, don tsochaí shibhialta agus don saol acadúil araon. Chuige sin, tiomsaíonn an tAonad um Réiteach Coinbhleachtaí nuachtlitir go tréimhsiúil freisin, dar teideal “Cur chuige na hÉireann i leith an Chláir Oibre do Mhná, don tSíocháin agus don tSlándáil” chun na hiarrachtaí tras-rannacha atá tiomnaithe don Chlár Oibre a chur chun cinn ar bhealach inrochtana tarraingteach, agus acmhainní ábhartha agus cuirí chuig imeachtaí á roinnt ag an am céanna. Cinntíonn an tAonad freisin go bhfuil leathanach gréasáin RGE atá tiomnaithe d'obair na Roinne ar UNSCR 1325¹⁰ cothrom le dáta agus go dtugann sé ábhar tráthúil agus ardchaighdeáin. Tá nuachtlitreacha ar fáil don phobal le híoslódáil ón leathanach gréasáin seo, chomh maith leis an obair thaighde go léir a chomhordaíonn an tAonad amhail an tuarascáil chomhpháirteach is déanaí uainn le Mná na Náisiún Aontaithe agus Líonra Domhanda Tógálaithe Síochána na mBan, “Building Peace from the Grassroots: Learning from Women Peacebuilders to Advance the WPS Agenda”¹¹, a coimisiúnaíodh le haghaidh chomóradh 20 bliain UNSCR 1325. Cuirfidh na hiarrachtaí comhcheangailte seo chun feasacht ar ár gcuid oibre agus pleanáil fheabhsaithe cumarsáide freisin le trédhearcacht le hobair RGE, rud a chuirfidh a bhfuil bainte amach chun cinn agus lena bhfeabhsófar cuntasacht.

4. COVID-19

Braitheadh tionchar phaindéim COVID-19 in 2020 ar fud an domhain, agus tá tionchar forleathan ag na bearta sriantacha a tugadh isteach chun scaipeadh an víris a laghdú. I dtuarascáil an Ardrúnaí 2019 chuig an gComhairle Slándála maidir le MSS, leagadh amach sé réimse tosaíochta nach mór aghaidh a thabhairt orthu chun clár oibre MSS a chur chun cinn

¹⁰ <https://www.dfa.ie/our-role-policies/international-priorities/peace-and-security/women-peace-and-security/>

¹¹ <https://www.dfa.ie/media/dfa/ourrolepolicies/peaceandsecurity/Building-peace-from-the-grassroots-Oct-2020.pdf>

fiche bliain ar aghaidh ó ghlacadh UNSCR 1325. Áirítear leis na réimsí sin cuntasacht; rannpháirtíocht fhiúntach na mban; sárúithe ar chearta an duine a cháineadh; líon méadaithe pearsanra éide ban; slándáil eacnamaíoch na mban; agus maoiniú méadaithe do MSS. Léiríonn measúnuithe tosaigh dúshláin mhéadaithe sna réimsí sin mar gheall ar thionchar na paidéime ar shochaithe ar fud an domhain, go háirithe i réigiúin leochaileacha coinbhleachta nó iarchoinbhleachta.

Tá clár oibre MSS á thiomáint ar leibhéal an phobail agus tá an tsochaí sibhialta agus mná a bhíonn i mbun chothú na síochána ina bpríomhghníomhaithe in aon dul chun cinn a rinneadh le scór bliain anuas. Is iad na gníomhaithe sin freisin iad siúd atá sa líne thosaigh i bhfreagairt dhomhanda COVID-19. Leis an bpaidéim, tá dúshláin nach bhfacthas a leithéid riamh cheana ann, amhail dúnadh spásanna na sochaí sibhialta agus atreorú na hairde agus na n-acmhainní ríthábhachtacha ar shiúl ó MSS agus cothú na síochána i dtreo freagairt don ghéarchéim.

Mar fhreagra air sin, thug Éire, i gcomhar le Mná na Náisiún Aontaithe agus Lónra Domhanda Tógálaithe Síochána na mBan (GNWP), tógálaithe síochána mná ó chúlraí agus ó chomhthéacsanna éagsúla sa Cholóim, i dTuaisceart Éireann, san Afraic Theas agus in Uganda le chéile chun clár oibre MSS a mheas in 2020, agus tionchar COVID-19 ar a gcuid oibre. I measc na gcomhairliúcháin sin a reáchtáladh le cúnamh ónár nAmbasáidí i mBéal Feirste, i mBogotá, in Kampala agus in Pretoria, bhí mná a raibh taithí acu ar thógálaithe síochána agus dhírigh siad ar na sé réimse tosaíochta a d'aithin Ard-Rúnaí na Náisiún Aontaithe.

*Comhairliúcháin na hAfraice Theas
Griangraf: GNWP/Flow Communications South Africa*

Seoladh tuarascáil¹² ar na comhairliúcháin seo, *Building Peace from the Grassroots: Learning from Women Peacebuilders to Advance the WPS Agenda*, ag ócáid ardleibhéil a reáchtáladh i mí Dheireadh Fómhair 2020. Cainteoirí lena n-áirítear Mary Robinson, Cathaoirleach na Seanóirí agus iar-Uachtarán na hÉireann agus Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe um Chearta an Duine; Phumzile Mlambo-Ngcuka, Stiúrthóir Feidhmiúcháin na mBan de chuid na Náisiún Aontaithe; agus Mavic Cabrera Balleza, Príomhfheidhmeannach GNWP; chomh maith le roinnt ban den chosmhuintir a bhíonn i mbun chothú na síochána ó na ceithre thír fócais. Tugadh aghaidh sa chur is cúiteamh ar na rioscaí méadaithe atá roimh mná a bhíonn i mbun chothú na síochána i measc na cosmhuintire maidir le clár oibre MSS a chur chun cinn i gcomhthéacs COVID-19 – lena n-áirítear díriú d'aon ghnó ar chosantóirí chearta an duine na mban, ag laghdú spásanna na sochaí sibhialta agus leibhéil mhéadaithe foréigin ar bhonn inscne - agus an t-ualach méadaithe cúraim a chuirtear ar mhná ar fud an domhain anois.

Leagtar béim sa tuarascáil agus san imeacht freisin ar cé mhéad comhlacht sochaí sibhialta agus abhcóideachta a d'ardaigh dúshlán COVID-19 agus d'oibrigh siad go samhlaíoch agus go héifeachtach i rith 2020 chun leanúint de thorthaí a bhaint amach ar an talamh in ainneoin na srianta atá orthu, lena n-áirítear trí úsáid mhéadaithe a bhaint as ardáin chumarsáide ar líne agus dhigiteacha.

Ciste Síochána agus Daonnúil na Náisiún Aontaithe do Mhná (WPHF)

Is sásra maoinithe comhthiomsaithe é an WPHF a thacaíonn le heagraíochtaí áitiúla ban atá ag obair ar an tsíocháin agus ar an tslándáil agus ar an bhfreagairt dhaonnúil. Seoladh WPHF in 2016 agus tá breis agus 200 tionscadal maoinithe aige i 25 tír ó shin i leith, ag cur maoiniú tapa agus solúbtha ar fáil do thionscnaimh áitiúla arb é is aidhm dóibh coinbhleacht a chosc agus a idirghabháil, rannpháirtíocht na mban i bhfreagairt coinbhleachta a neartú agus tacaíocht faoisimh agus téarnaimh a sholáthar do na pobail. Thacaigh Éire le bunú WPHF agus bhí sí ina deontóir agus tacadóir comhsheasmhach don Chiste ó 2016 i leith.

I bhfianaise phaindéim COVID-19 atá ag dul i méid agus na tionchair dhoiciméadaithe a bhíonn aige ar mhná agus ar chailíní, go háirithe i suíomhanna géarchéime, rinne WPHF suirbhé chomh luath le Márta 2020 lena dheontaithe ar fud 4 mhór-roinn chun tuiscint

¹² <https://www.dfa.ie/media/dfa/ourrolepolicies/peaceandsecurity/Building-peace-from-the-grassroots-Oct-2020.pdf>

níos fearr a fháil ar an gcaoi a raibh tionchar ag COVID-19 ar a gcuid oibre agus ar a n-eagraíochtaí agus chun bealaí nua a aithint chun tacú leo. Bhraith beagnach 30% de na freagróirí go raibh a n-eagraíocht i mbaol mar gheall ar thionchair COVID-19, agus ba mhínic cistí á n-atreorú chuig Rialtais nó chuig eagraíochtaí móra eile, agus inscne á tarraingt siar go mór san ord tosaíochta. Ag an am céanna, bhraith tromlach mór na bhfreagróirí go raibh dóigh maith orthu chun freagairt do COVID-19 agus dá ghnéithe inscne.

Mar fhreagairt air sin, sheol WPHF Fuinneog Freagartha Éigeandála nua COVID-19 i mí Aibreáin 2020, a ceapadh chun tacú le heagraíochtaí atá faoi stiúir na mban agus cearta na mban i suíomhanna géarchéime chun COVID-19 a chosc agus chun freagairt dá thionchair inscne (maoiniú cláir), ach freisin chun maoiniú institiúideach a chur ar fáil d'eagraíochtaí atá ag obair ar mhná, ar an tsíocháin agus ar an tslándáil chun cabhrú leo iad féin a chothú le linn na géarchéime.

Go dtí seo, thacaigh an t-ionú maoinithe le 43 tionscadal a raibh 65 eagraíocht de chuid na sochaí sibhialta rannpháirteach in 18 tír, trí mhaoiniú institiúideach agus cláir araon. Tá bearna mhaoinithe na fuinneoige seo go dtí seo fós ag \$31.6m USD, rud a léiríonn cé chomh suntasach is atá na riachtanais atá fós ann d'eagraíochtaí ban atá ag freagairt do COVID i gcomhthéacsanna géarchéime.

Sa Libéir, tá WPHF ag tacú le 'Association of Female Lawyers of Liberia' le maoiniú institiúideach díreach faoi \$30,000 USD. Oibríonn an eagraíocht ar thacaíocht pro bono a chur ar fáil do mhná dúchasacha agus do leanaí a tháinig slán ó Fhoréigean Gnéis agus Inscne trí dhá chlinic dlí satailíte sa Libéir. Tá maoiniú WPHF ag cabhrú leis an eagraíocht luach saothair a chothú don fhoireann, cíosanna spáis oifige agus trealamh chomh maith le costais nua chumarsáide a chlúdach go háirithe ar an nguthán agus ar an idirlíon chun freastal ar a bpobail. Cabhróidh sé seo leis an eagraíocht a cuid oibríochtaí a chothú agus tacaíocht ar líne a chur ar fáil chun rochtain na mban ar an gceartas a chinntiú le linn ghéarchéim COVID-19.

Sa Phalaistín, tá WPHF ag tacú leis an eagraíocht 'the Culture and Free Thought Association (CFTA)' trí mhaoiniú cláir díreach faoi bhun \$200,000 USD. Tá an eagraíocht ag tógáil na n-acmhainní agus ag cur tacaíocht airgeadais ar fáil do 10 nEagraíocht

Phobalbhunaithe éagsúla, faoi stiúir na mban nó ag díriú ar mhná ar fud Stráice Gaza, chun an ghéarchéim reatha a shárú, rud atá ag cur baol mór orthu dúnadh síos. Cuireann an tionscadal tacaíocht airgeadais ar fáil freisin do theaghlaigh ina bhfuil mná i gceannas orthu atá i mbaol a ngnólachtaí beaga a chailliúint mar gheall ar ghéarchéim eacnamaíoch a bhaineann le COVID-19. Ina theannta sin, tá pacáiste iomlán seirbhísí sláinte gnéis agus atáirgthe á chur ar fáil ag an tionscadal do mhná agus do chailíní, lena n-áirítear iad siúd atá faoi mhíchumas, lena n-áirítear pleanáil teaghlaigh, cúram iarbhreithe agus cúram breithe. Mar fhocal scoir, tá sé beartaithe ag an eagraíocht freisin oibriú le fir agus le buachaillí maidir le cosc a chur ar fhoréigean ar bhonn inscne trí chomhphlé, Ceisteanna agus Freagraí a eagrú agus cláir raidió a chraoladh ar noirm shóisialta, ról inscne agus foréigean teaghlaigh a chomhrac, méadaithe ag an bpaindéim.

Sa Libéir, tá an WPHF ag maoiniú obair Thacaíocht a Thabhairt don Tionscnamh Saoránach um Fhorbairt san Afric (SCIDA) ar thionscadal chun rannpháirtíocht na mban agus na gcaoilíní as an Libéir i bpróisis chinnteoireachta a thugann aghaidh ar COVID-19 ar leibhéal an phobail a neartú. Tá SCIDA i gceannas ar cheardlanna do bhreis agus 100 bean tuaithe & cailíní maidir le COVID-19 agus straitéisí riosca agus coiscthe Foréigean Gnéis agus Inscne.

Grianghraf: SCIDA

5. Tíortha Fócais

Mar chuid d'fhócas idirnáisiúnta PGN, tá roinnt príomh-mhisin Pointe Fócais ag tabhairt faoi obair sa spás MSS.

Deisceart na hAfraice

An Afraic Theas

Bhí an foréigean ar bhonn inscne ag tarlú go forleathan san Afraic Theas cheana féin ach tá sé níos measca anois de bharr phaindéim COVID-19, agus an tUachtarán Ramaphosa ag cur síos ar fhoréigean ar bhonn inscne mar “dhara paindéim” a chuaigh i bhfeidhm ar an tír in 2020. Is iad na mná is mó a bhí siar leis an gcúlú tar éis COVID-19, rud a d'fhág go raibh siad níos leochailí ó thaobh na heacnamaíochta de. Thacaigh Ambasáid Pretoria le Plean Straitéiseach Náisiúnta a fhorbairt agus a chur chun feidhme chun foréigean ar bhonn inscne agus dúnmharú mná a chomhrac san Afraic Theas, agus lean comhpháirtithe na sochaí sibhialta in Éirinn ag cur seirbhísí ríthábhachtacha ar fáil do dhaoine a tháinig slán ó fhoréigean teaghlaigh agus gnéasach ar feadh na paindéime, chomh maith le tacú le fiontraithe ban a slite beatha a chothú.

D'oibrigh Éire agus an Afraic Theas le chéile freisin chun Clár Oibre MSS a chur chun cinn. Thacaigh Roinn Caidreamh Idirnáisiúnta agus Comhoibrithe na hAfraice Theas le comhairliúchán Ambasáid Pretoria le mná ag cothú na síochána, mar chuid de phróiseas il-tíre as ar eascair foilsíú na tuarascála “Building Peace from the Grassroots,” dar tagraíodh roimhe seo.

An tSiombáib

Sa tSiombáib, áit a bhfuil UNSCR 1325 fós le síniú agus le daingniú agus i gcás nach bhfuil ach 25% de sheirbhísigh phoiblí ina mná, tá an Ambasáid san Afraic Theas, atá creidiúnaithe don tSiombáib, tar éis díriú go mór ar ról na mban sa pholaitíocht agus sa tsochaí a fheabhsú. In 2020, sheol an Ambasáid dhá thionscnamh nua, tionscnamh amháin chun tacú le ceannaireacht na mban ar leibhéal náisiúnta agus an dara ceann chun líonraí d'eagraíochtaí ban níos lú a neartú. Sa chéad tionscnamh, le Mná na Náisiún Aontaithe, seoladh agus bunaíodh caibidil sa tSiombáib de Líonra Ceannairí Ban na hAfraice. Tá dul chun cinn maith déanta ag an Líonra maidir lena bhaint amach a leathnú, in ainneoin

shrianta COVID-19. Úsáideann an dara tionscnamh, a oibríonn trí líonra seanbhunaithe na sochaí sibhialta, na meáin, ardáin fhíorúla agus, nuair is féidir, cruinnithe fisiciúla, chun mná a thabhairt le chéile chun líonrú go héifeachtach agus chun rannpháirtíocht i gcinnteoireacht a spreagadh ar gach leibhéal.

Is iad triomach agus leochaileacht pholaitiúil agus eacnamaíoch araon, ar saintréithe iad de ghéarchéim dhaonnúil shrathaithe na Siombáibe, agus iad go léir níos déine mar gheall ar shrianta COVID-19. Tacaíonn an Ambasáid le clár cosanta inscne trí Chiste na NA ar mhaithe leis an bPobal (UNFPA) chun feabhas a chur ar sholáthar seirbhísí bunúsacha do mharthanóirí foréigin ar bhonn inscne, rud atá méadaithe go mór ó tugadh isteach an dianghlasáil chun aghaidh a thabhairt ar scaipeadh COVID-19.

An Afraic Thiar

An Libéir

Sa Libéir, is fadhb shuntasach fhorleathan é Foréigean Gnéasach agus Inscne (SGBV), agus tháinig méadú ar theagmhais agus cásanna tuairiscithe i bpaindéim COVID-19, mar a tharla i go leor tíortha eile. Mar thoradh air sin, dhearbhaigh Uachtarán Phoblacht na Libéire le déanaí gur éigeandáil náisiúnta is ea éigniú agus mhol sé ‘Plean Frith-SGBV’ a sheoladh chun dul i ngleic leis. Thacaigh an Ambasáid roimhe seo le comhchlár smachta reachta, a chuir UNDP chun feidhme, inar institiúidíodh ionchúiseamh speisialaithe ar chásanna SGBV. Tá an Libéir ar cheann de naoi dtír roghnaithe san Afraic don Tionscnamh Spotsolais idir an tAontas Eorpach agus na Náisiúin Aontaithe, arb é is aidhm dó deireadh a chur le foréigean gnéasach agus inscne, agus tá an Ambasáid rannpháirteach go gníomhach ar an gCoiste Stiúrtha a dhéanann maoirseacht ar a chur chun feidhme. Tá clár ceithre bliana maidir le cosc an fhoréigin ar bhonn inscne agus freagairt faoi stiúir an phobail á chur chun feidhme le cuibhreannas sochaí sibhialta. Cuireann an Ambasáid tacaíocht ar fáil freisin d’Oifig Síochánaíochta na Náisiún Aontaithe chun rannpháirtíocht pholaitiúil a neartú, agus béim ar leith á leagan ar rannpháirtíocht na mban sa saol sibhialta agus polaitiúil. Tacaíonn clár eile le timpeallacht chumasúcháin do Chosantóirí Chearta an Duine na mBan agus do Chosantóirí Chearta LADTACI sa Libéir, trí chuibhreannas sochaí sibhialta. Déanaimid clár ilbhliantúil de chuid an Aontais Eorpaigh a chómhaoiniú freisin lena gcomhthiomsaítear cumas na sochaí sibhialta maidir le habhcóideacht, cumarsáid, feasacht inscne, idirphlé beartais, athchóirithe san earnáil phoiblí agus cuntasacht phoiblí.

*Tagann muintir sráidbhaile atá gar do Boegessay i gcontae Rivercess le chéile chun leithreas poill níos fearr a thógáil le tacaíocht na hÉireann trí Oxfam International
Grianghraf: RGE*

Chomh maith leis an gclársceidealú thuas, tá an Ambasáid ag gabháil d'abhcóideacht pholaitiúil leis an rialtas, leis an tsochaí shibhialta agus leis an bpobal idirnáisiúnta chun tacú le foréigean gnéasach agus inscne (SGBV) a chosc agus freagairt dó, agus le saincheistanna níos leithne MSS. Chomhoibrigh Éire le Rialtas na Libéire, tríd an Aireacht Inscne, maidir le dréachtú a dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta agus suíonn sí ar an gCoiste Stiúrtha lena chur chun feidhme. Bhí ionadaithe ó shochaí shibhialta na Libéire páirteach sa phróiseas comhairliúcháin don tríú PGN in Éirinn freisin, ag tógáil ar chleachtaí comhroinnte ceachta níos túisce. Tacaíonn an Ambasáid tuilleadh le hiarrachtaí chun próifíl chlár oibre MSS na Libéire a mhéadú ar an ardán idirnáisiúnta, lena n-áirítear trí rannpháirtíocht an Aire Inscne a éascú ag imeachtaí iltaobhacha i gcomhthéacs Sheachtain MSS na Náisiún Aontaithe agus an Choimisiúin um Stádas na mBan, agus trí MSS agus saincheistanna inscne a ardú go rialta ag Cumraíocht na Libéire ar Choimisiún Síochánaíochta na Náisiún Aontaithe i Nua-Eabhrac. Sa bhliain amach romhainn, tá súil ag an Ambasáid leanúint le cumas sa réimse seo a neartú, lena n-áirítear trí oiliúint a chur ar choimeádaithe síochána ban na Libéire in Éirinn agus trí scoláireachtaí a thairiscint do mhic léinn na Libéire ar spéis leo a gcuid eolais ar chúrsaí MSS a fhorbairt.

Siarra Leon

Bhí baint ag an Misean trí abhcóideacht, rannpháirtíocht beartais agus trí thacú le hidirghabhálacha comhpháirtithe cur chun feidhme i bhforbairt agus i gcur chun feidhme an chéad agus an dara PGN ar UNSCR 1325 agus UNSCR 1820 (a bhaineann le húsáid an fhoréigin ghnéasaigh mar arm cogaidh). Tá deireadh le SGBV agus toircheas ógánach lárnach dá chuid oibre inscne.

Bhí ról ceannasach ag an Misean maidir le hinscne a chomhtháthú i bhfreagairt an Rialtais ar COVID-19. Thacaigh sé leis an Aireacht Inscne agus Gnóthaí Leanáí (MoGCA) a gCreat COVID-19 atá Freagrúil ó thaobh Inscne de a chur chun feidhme trí bheirt Saineolaithe Inscne a dhaingniú sa struchtúr ceannais freagartha ar an leibhéal náisiúnta agus cúigear Saineolaithe Inscne ar leibhéal na gceantar. I gcomhpháirtíocht le Mná na Náisiún Aontaithe, thacaigh sí freisin leis an Oifig Staidrimh Náisiúnta chun measúnú mear inscne a dhéanamh ar thionchar COVID-19 ar mhná. Agus COVID-19 á aithint mar shaincheist MSS, thacaigh an Misean trí Mhná na Náisiún Aontaithe le hoiliúint a chur ar Ambasadóirí Síochána Ban Phobal den Mano River Union Peace Network (MARWOPNET), eagraíocht réigiúnach ban, maidir le comhionannas inscne agus cosaint a fheabhsú i bhfreagairt COVID-19 i 20 pobal trasteorann taoiseachta.

*Oiliúint MARWOPNET ar ambasadóirí síochána in Freetown
Griangraif: RGE*

Tá an misean ina chomhchathaoirleach le Mná na Náisiún Aontaithe de Ghrúpa Chomhpháirtí Forbartha um Chomhionannas Inscne (le hionadaithe ón AE, ón Roinn

Forbartha Idirnáisiúnta (RA), ó Mhná na Náisiún Aontaithe, ó Chiste na NA ar mhaithe leis an bPobal (UNFPA), ó UNICEF, ó Chlár Forbartha na Náisiún Aontaithe (UNDP), ón mBanc Domhanda, ón mBanc Forbartha Afracach (AfDB) agus ón gCiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta (CAI)). Ó tharla ráig COVID-19 i leith, thacaigh an Grúpa le MoGCA chun treoirínite náisiúnta maidir le comhionannas inscne a fhorbairt laistigh de fhreagairt agus treoirínite náisiúnta COVID-19 a dhíríonn go sonrach ar na colúin náisiúnta sláinte agus freagartha eacnamaíche.

Leanann an Misean ar aghaidh ag tacú le seirbhísí do mharthanóirí SGBV. In 2020, thacaigh sé le MoGCA cúig 'Ionad Ilfhreastail' agus dola náisiúnta saor SGBV a bhunú #116 beolíne. Cuireann sé seo leis na seirbhísí a sholáthraíonn Rainbo Initiative, comhpháirtí seanbhunaithe a bhí, le 12 bhliain anuas, ar an bpríomhsholáthraí seirbhísí sláinte agus síceolaíochta saor in aisce do dhaoine a tháinig slán ó SGBV.

Tá tionscadal á chur chun feidhme ag an Misean faoi láthair 'More than a Woman: Strengthening Women's Participation in Politics and Governance' a bhfuil sé mar aidhm aige guth, eolas agus cuntasacht chomhchoiteann na mban sa rialachas agus sa pholaitíocht a neartú ar leibhéal dúiche agus réigiúnach. Tá an tAmbasadóir ar thús cadhnaíochta freisin i dtionscnamh lena dtugtar le chéile líonra ceannairí agus gníomhaithe na mban go héifeachtach, ag cur béime ar ról ríthábhachtach eagraíocht chearta na mban agus gluaiseachtaí i rannpháirtíocht fhiúntach ar gach leibhéal cinnteoireachta i Siarra Leon.

An tAontas Afracach

Chuir Ambasáid na hÉireann in Addis Ababa maoiniú ar fáil do Mhná na Náisiún Aontaithe, i gcomhar le hOifig an Aontais Afracaigh den Toscaire Speisialta maidir le Mná, Síocháin agus Slándáil, chun cruinniú comhairliúcháin a thionól in Dakar, sa tSeineagáil, i mBallstáit an AA agus i gComhphobail Eacnamaíochta Réigiúnacha a bhfuil Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta MSS acu, chun measúnú a dhéanamh ar chur chun feidhme Chlár Oibre MSS. Chuir an Ambasáid in Addis Ababa maoiniú ar fáil freisin chun físeán agus na hábhair chur chun cinn a tháirgeadh a bheidh le húsáid ag Ballstáit an Aontais Afracaigh agus ag oifigí na Náisiún Aontaithe um Mhná na hAfraice chun comóradh a dhéanamh ar cúig bliana is fiche de Cheathrú Chomhdháil Dhomhanda na mBan agus glacadh le Dearbhú agus Ardán Gníomhaíochta Bhéising.

Chinntigh an Ambasáid in Addis Ababa, ag obair le UNHCR, rannpháirtíocht fhiúntach na mban dídeanaithe agus easáitithe ag sraith cruinnithe ardleibhéil i rith 2019, a rinne an tAontas Afracach a líniú mar ‘The Year of Refugees, Returnees and Internally Displaced Persons: Towards Durable Solutions to Forced Displacement in Africa’.

An Meánoirthear

An Phalaistín

Tá inscne fós ina thosaíocht ag go leor de na heagraíochtaí a dtacaíonn Éire leo sa Phalaistín. Gealltar i gCreat Forbartha na hÉireann don Phalaistín go ndéanfar comhionannas inscne a chomhtháthú níos fearr sa chlár um fhorbairt agus um chúnamh daonnúil sa Phalaistín agus chun príomhshruthú córasach an chomhionannais inscne a chinntiú.

Leanann Éire de thacaíocht a thabhairt d'Údarás na Palaistíne maidir le tionscnaimh náisiúnta chun aghaidh a thabhairt ar fhoréigean in aghaidh na mban. In 2019, shínigh Éire comhaontú leis an Aireacht Gnóthaí Ban chun tacú le tionscadal maidir le cumas institiúideach a fhorbairt chun foréigean in aghaidh na mban a chomhrac trí thaighde ar a chostas eacnamaíoch.

Tacaíonn Éire le Ciste Daonnúil Chríoch na Palaistíne faoi Fhorghabháil, a mhaoinigh tionscadail a bhaineann le foréigean ar bhonn inscne a dhírigh ar bhreis agus 45,000 duine in 2019. I measc na ngníomhaíochtaí a bhaineann le foréigean ar bhonn inscne a chomhrac faoi na tionscadail sin bhí gníomhaíochtaí comhairleoireachta grúpa agus tacaíochta síceasóisialta; cúnamh dlíthiúil do mharthanóirí foréigin ar bhonn inscne; seirbhísí dídine a sholáthar d'íospartaigh an fhoréigin ar bhonn inscne; agus cumhachtú eacnamaíoch trí oiliúint speisialaithe agus cóitseáil ar an láthair oibre.

Tugann Éire tús áite do chearta na mban agus don chomhionannas inscne i ngach obair a dhéanann sí le heagraíochtaí na sochaí sibhialta (CSOanna). Tacaíonn Éire le CSOanna a dhíríonn ar rannpháirtíocht pholaitiúil na mban a chumhachtú agus cur chun feidhme UNSCR 1325 agus CEDAW a chur chun cinn ar gach leibhéal. Is réimse fócais eile iad mná a chosaint ar fhoréigean ar bhonn inscne agus a gchearta a chinntiú trí na córais dlí. Chuir eagraíocht chomhpháirtíochta na hÉireann um chearta an duine, Tionscnamh na Palaistíne um Chur Chun Cinn an Idirphlé Dhomhanda agus an Daonlathais (MIFTAH), oiliúint ar 50

bean trína Clár Tacaíochta do Thoghcháin. Reáchtáladh sraith ceardlann oiliúna thar 12 lá i ndúichí éagsúla chun tacú le rannpháirtíocht na mban i dtoghcháin reachtacha.

6. Cás-Staidéir – Cur Chun Feidhme Intíre Chlár Oibre MSS

Oibríocht Faoiseamh

Ag céimeanna tosaigh phaindéim COVID-19, d'aithin an Garda Síochána go raibh méadú ag teacht ar theagmhais mhí-úsáide baile, de réir treochtaí idirnáisiúnta. Bhí an-mheas ar thábhacht an Gharda Síochána ag obair go tapa agus go cinntitheach chun a chinntiú gur cuireadh tacaíocht agus cúnamh ar fáil d'íospartaigh na mí-úsáide sa teaghlach.

Mar fhreagairt réamhghníomhach réamhghabhálach, seoladh Oibríocht Faoiseamh ar fud na tíre an 1 Aibreán 2020. Ba é sprioc na hOibríochta tacaíocht, agus atá fós, tacaíocht agus suaimhneas réamhghníomhach a chur ar fáil d'íospartaigh na mí-úsáide sa teaghlach le linn phaindéim COVID-19. Bhí cur chun feidhme Oibríocht Faoiseamh bunaithe ar chur chuige ceithre cholún:

- i. feachtas sna meáin
- ii. gabhálacha a fhorghníomhú mar gheall ar sháruithe ar orduithe an Achta um Fhoréigean Baile, 2018
- iii. glaonna ar ais a dhéanamh maidir le mí-úsáid sa teaghlach
- iv. glaonna leantacha réamhghníomhacha ar gach íospartach mí-úsáide teaghlaigh ag Oifigí Seirbhíse an Gharda Síochána d'íospartaigh

i. Feachtas sna Meáin

Gníomhaíodh feachtas láidir sna meáin, le tacaíocht ó Phreasoifig an Gharda Síochána agus lena n-áirítear roinnt agallamh preasa, raidió agus teilifíse ón mbainistíocht shinsearach atá fostaithe i mBiúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta, i gcomhthráth le seoladh Oibríocht Faoiseamh. Fuair an seoladh tacaíocht agus aiseolas dearfach ó eagraíochtaí neamhrialtasacha abhcóideachta. Dúirt Safe Ireland, i bpreasráiteas a eisíodh an 1 Aibreán 2020, “Ba thionscnamh é oibríocht réamhghníomhach an Gharda Síochána (Oibríocht Faoiseamh) ar chuireamar fáilte roimhe agus a thug suaimhneas intinne do

dhaoine, tionscnamh chun cabhrú agus tacaíocht a thabhairt d'íospartaigh mí-úsáide sa teaghlach agus rialaithe comhéigní a thugann teachtaireacht shoiléir d'íospartaigh agus do mhí-úsáideoirí araon."

Thacaigh an feachtas meán 'Still Here' a sheol an Roinn Dlí agus Cirt leis an Oibríocht Faoiseamh an 10 Aibreán 2020. Áiríodh leis an bhfeachtas 'Still Here' fógraí raidió agus teilifíse inar tugadh aghaidh ar mhí-úsáid sa teaghlach agus a spreagann íospartaigh chun tacaíocht agus cúnamh a lorg.

ii. Orduithe an Achta um Fhoréigean Baile, 2018 a fhorghníomhú

Leagadh béim láidir ar an tábhacht a bhaineann le gabhálacha a chur i gcrích go pras mar gheall ar sháruithe ar orduithe an Achta um Fhoréigean Baile 2018 in ord oibriúcháin Oibríocht Faoiseamh. Rinne Cigire ó Bhiúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta, a bhfuil freagracht air as Mí-Úsáid sa Teaghlach, teagmháil phearsanta leis na Cigirí Rannáin ainmnithe faoi seach ar fud na tíre ar tugadh freagracht oibríochtúil dóibh as cur chun feidhme agus monatóireacht Oibríocht Faoiseamh. D'éascaigh an rannpháirtíocht seo deis chun dul i ngleic le haon éiginnteachtaí agus soiléireacht a sholáthar maidir le gnéithe den Oibríocht de réir mar is gá. Cuireadh béim arís freisin ar an tábhacht a bhaineann le gabhálacha a fhorghníomhú go pras i leith sáruithe ar orduithe le linn na n-idirghníomhaíochtaí sin.

Thairis sin, cuireadh feachtas feasachta inmheánach chun feidhme d'fhonn a chinntiú go raibh an t-eolas riachtanach ag baill imscrúdaithe ar na cumhachtaí ábhartha agus ar na próisis imscrúdaitheacha a bhaineann le himscrúduithe mí-úsáide teaghlaigh.

iii. Glaonna ar ais a dhéanamh maidir le mí-úsáid sa teaghlach

Ghlac Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta le cur chuige réamhghníomhach maidir le 'glaonna ar ais' chun teagmhais mhí-úsáide teaghlaigh a thuairisciú. Is éard a bhí i gceist leis an gcur chuige seo ná idirghníomhú le bainistíocht áitiúil an Gharda Síochána chun treoir agus comhairle a chur ar fáil chun rátaí comhlíontachta a fheabhsú, ag leibhéal na Rannóige, chun sprioc na heagraíochta a bhaint amach, chun rátaí comhlíontachta 'glaonna 7 lá' a fheabhsú.

Rinne Cigire atá ceangailte le hOifig Idirchaidrimh Íospartaigh an Gharda Síochána de Bhiúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta teagmháil dhíreach le bainisteoirí oibríochtúla áitiúla chun próisis rathúla a aithint i gCeantair Gharda atá ag baint amach leibhéal arda ‘glaonna ar ais’ do theagmhais mhí-úsáide teaghlaigh, agus réimsí ina bhféadfaí feabhsuithe a chur chun feidhme a aithint ag an am céanna. Leantar leis an rannpháirtíocht idir Oifig Idirchaidrimh an Gharda Síochána d’Íospartaigh ag Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta agus an bhainistíocht áitiúil ina leith sin.

iv. Glaonna leantacha réamhghníomhacha ar gach íospartach mí-úsáide teaghlaigh ag Oifigí Seirbhíse an Gharda Síochána d’Íospartaigh

Mar chuid d’Oibríocht Faoiseamh, tionscnaíodh teagmháil ghutháin ó phearsanra Oifig Tacaíochta an Gharda Síochána d’Íospartaigh maidir le gach teagmhas a bhaineann le mí-úsáid teaghlaigh a tuairiscíodh ón 1 Eanáir 2020.

Aithníodh teagmhais ábhartha le cabhair ó Sheirbhís Anailíse an Gharda Síochána agus scaipeadh liosta mionsonraithe ar gach Rannán den Gharda Síochána.

Chuir Oifig Idirchaidrimh an Gharda Síochána d’Íospartaigh d’Oifig Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta treoir ar fáil d’Oifigigh Tacaíochta Íospartaigh an Gharda Síochána maidir leis na próisis ábhartha.

Freagairt

Amhail an 7 Nollaig 2020, tá méadú 17% bliain ar bhliain taifeadta ag an nGarda Síochána go dtí seo i nglonna ar chúnamh maidir le saincheisteanna a bhaineann leis an teaghlach ó leibhéal 2019; taifeadadh méadú bliain ar bhliain de 25% ag buaic na paidéime.

Go dtí seo, taifeadadh 20,699 teagmháil nó iarracht ar theagmháil le hÍospartaigh na mí-úsáide teaghlaigh mar chuid d’Oibríocht Faoiseamh. D’úsáid roinnt íospartach an deis a chuir an teagmháil réamhghníomhach i láthair chun tuilleadh cúnamh a iarraidh ón nGarda Síochána agus seoladh acmhainní áitiúla dá réir.

Tá an fhreagairt fhoriomlán maidir le hOibríocht Faoiseamh, ó íospartaigh, eagraíochtaí neamhrialtasacha, gníomhaireachtaí stáit agus an tÚdarás Póilíneachta thar a bheith dearfach.

Chuaigh an tÚdarás Póilíneachta i dteagmháil le heagraíochtaí atá ag obair i réimse na Mí-Úsáide Teaghlaigh agus thuairiscigh sé mar seo a leanas ina Séú Tuarascáil ar Fheidhmíocht Póilíneachta ag an nGarda Síochána maidir le Rialacháin Covid-19¹³, a foilsíodh an 17 Iúil 2020:

- *Cuireadh in iúl go bhféadfadh roinnt idirghabhálacha ardriosca a rinne Gardaí le linn na tréimhse seo, i gcásanna áirithe, an baol dúnbhásaithe teaghlaigh a sheachaint*
- *Tá eagraíochtaí ag tuairisciú go dearfach freisin ar cháilíocht na nglanna gutháin atá á ndéanamh ar réamh-íospartaigh mhí-úsáide teaghlaigh agus ar bhunú mol mí-úsáide teaghlaigh i limistéir áirithe*
- *Cuireadh in iúl gurb é an fhreagairt phóilíneachta ar mhí-úsáid teaghlaigh an fhreagairt is fearr a bhí riamh in Éirinn*

Chuir an tÚdarás Póilíneachta tráchttaireacht dhearfach bhreise ar fáil maidir le cur chuige Oibríocht Faoiseamh agus an Gharda Síochána i leith Mí-Úsáid Teaghlaigh ina 7ú Tuarascáil ar Fheidhmíocht Phóilíneachta ag an nGarda Síochána maidir le Rialacháin Covid-19, a foilsíodh an 16 Meán Fómhair 2020, ina luaitear:

- *Lean an t-aiseolas ó eagraíochtaí a raibh an tÚdarás Póilíneachta i dteagmháil leo “dearfach go haonfhoirmeach faoi Oibríocht Faoiseamh”*
- *Braitheadh go raibh ‘athrú i gcleachtas’ laistigh d’eagraíocht an Gharda Síochána agus “go raibh ‘athrú paraidím’ atá tugtha ag eagraíochtaí ar an gcur chuige i leith mí-úsáid teaghlaigh ag an nGarda Síochána*
- *Mar thoradh air sin, bhí “muinín níos mó ag íospartaigh tuairisciú”.*

Ina theannta sin, d'aithin Imeacht Sármhaitheasa & Aitheantais Nuálaíochta na Státseirbhíse an Garda Síochána, faoin gcatagóir ‘Sármhaitheas i Seirbhís do Chustaiméirí’, as Oibríocht Faoiseamh le linn ócáid aitheantais fhíorúil a reáchtáladh an 26 Samhain 2020 chun tionscnaimh a forbraíodh mar fhreagairt ar ghéarchéim Covid-19 i dtimpeallacht dhúshlánach a thaispeáint agus a aithint go foirmiúil.

Beidh Oibríocht Faoiseamh faoi réir athbhreithniú go luath chun gnéithe dearfacha Oibríocht Faoiseamh a chomhtháthú sa Bheartas agus Nósanna Imeachta Idirghabhála um Dhrochíde

¹³ http://www.justice.ie/en/JELR/Pages/Use_of_Covid-19_related_powers_by_An_Garda_S%C3%ADoch%C3%A1na

sa Teaghlach atá tugtha cothrom le dáta; agus an Straitéis Idirghabhála Drochíde sa Teaghlach.

An Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce agus Clár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint

Tá athlonnú ríthábhachtach chun teacht ar réitigh bhuna do dhídeanaithe. Is siombail thábhachtach í freisin den dlúthpháirtíocht agus den tiomantas idirnáisiúnta do dhídeanaithe nach bhfuil in ann filleadh ar a dtír thionscnaimh ar eagla go leanfaí leis an ngéarleanúint.

Bunaithe i 1951, chun cabhrú le hathlonnú na nEorpach a easáitíodh tar éis an Dara Cogadh Domhanda, chuir an Eagraíocht Inmheánach um Imirce (IOM) cúnamh riachtanach ar fáil chun tacú le hoibríochtaí athlonnaithe dídeanaithe le beagnach seachtó bliain anuas. Sa deich mbliana atá imithe, d'éagraigh IOM gluaiseachtaí athlonnaithe os cionn 1.19 milliún dídeanaí agus duine leochaileach eile ar ábhar imní iad ó 166 láthair ar fud an domhain.

Shínigh Éire an Comhshocrú Domhanda maidir leis an Imirce (GCM) agus an Comhshocrú Domhanda maidir le Dídeanaithe (GCR) agus bhí sí tiomnaithe i gcónaí do chearta agus do chosaintí dídeanaithe. In 2015, bunaíodh Clár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint (IRPP) mar fhreagra ar an ngéarchéim dhaonnúil i ndeisceart na hEorpa.

Sa ráithe dheireanach de 2020, d'iarr an IRPP tacaíocht IOM le hathlonnú thart ar 160 dídeanaí a bhfuil ina gcónaí orthu sa Liobáin agus san Iordáin faoi láthair. Le cúnamh IOM, thaistil an IRPP chuig an dá thír roimhe seo, an Iordáin agus an Liobáin, áit a ndearna a bhfoirne na dídeanaithe seo a roghnú, a ghrinnfhiosrú agus a mheasúnú ó thaobh leighis de, ar mian leo go mbreithneofaí iad do Chlár na hÉireann um Dhídeanaithe.

Oibríonn IOM le IRPP ar gach gné den athlonnú agus cuirtear cúinsí inscne san áireamh. Le linn na misean roghnúcháin agus na seisiún ionductaithe réamhimeachta (PDO), cuirtear seirbhísí feighlíocht leanaí ar fáil chun a chinntiú gur féidir leis an bpríomhiarratasóir agus a c(h)éile freastal ar an agallamh agus ar an PDO ina n-iomláine, agus fanann leanaí beaga i dtimpeallacht shábháilte leis an maoirseacht agus an cúram is gá. Sanntar ateangairí d'inscne ar leith de réir mar is gá nó a iarrann an tairbhí orthu i gcomhar leis an toscaireacht. Sanntar spásanna sábháilte de réir mar is gá nó a iarrann an tairbhí orthu i gcomhar leis an toscaireacht. Cuirtear spásanna sábháilte agus seomraí beathú cíche ar fáil de réir mar is gá agus de réir mar is cuí ó thaobh an chultúir de. Cuirtear cúinsí inscne san áireamh freisin nuair

a dhéantar measúnú ar fhoirne leighis do thairbhithé. Is éard atá i bhfoirne Sláinte Imirce IOM meascán de speisialtóirí, idir fhir agus mhná, a chabhraíonn leis an bhfoireann leighis lena sainmheastóireacht.

‘Chuir mo mhac sa Ghearmáin airgead chugainn chun tacú linn toisc go bhfuil mé tinn agus ní raibh mé in ann a bheith ag obair. Nuair a d’éirigh an t-eitleán in airde ar son na hÉireann bhíomar chomh sásta gur thosaíomar ag guí agus ag gabháil buíochais le Dia. Bhí mé tinn go leor sa Liobáin ach níl a thuilleadh. Táimid ag fáil an chúraim atá de dhíth orainn. Go raibh maith agat Éire as glacadh linn.’

Mohamad Hisham Khaled agus a theaghlach

Maidir leis an dream a bhí ag teacht isteach i mí na Samhna, rinne IOM measúnuithe sláinte imirce chun a chinntiú gur imréitíodh gach dídeanaí le haghaidh taistil agus chun cóireáil na gcoinníollacha aitheanta agus a bhí ann cheana, atreoruithe ospidéal a éascú, agus chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais shíceasóisialta. Rinneadh dlúthchomhordú air seo leis an IRPP agus le FSS na hÉireann. Bhí seiceáil réamhbhordála ag gach dídeanaí freisin 24-72 uair an chloig roimh imeacht chun a n-oiriúnacht chun taistil a shuíomh. Críochnaíodh scíth COVID-19 ag an am seo sular imigh siad do na tairbhithé go léir beag beann ar aois agus tugadh lóistín do dhídeanaithe i saoráid choraintín mar ullmhúchán don imeacht.

Le linn a gcuid ama sa tsaoráid choraintín réamhimeachta, bhí na dídeanaithe in ann rochtain a fháil ar threoir réamhimeachta agus ar sheisiúin eolais faoin saol in Éirinn agus cad ba chóir a bheith ag súil leis. Thug sé seo deis dóibh aon cheisteanna a chur agus aghaidh a thabhairt ar aon ábhar imní a d'fhéadfadh a bheith acu faoina saol in Éirinn.

‘Tháinig muid go hÉirinn ón Liobáin; ní rabhamar in ann a chreidiúint gur roghnaíodh muid le teacht go hÉirinn. Bhraith muid sábháilte agus sásta. Bhí sé fuar ach bhí áthas orainn. Sa Liobáin, bhí eagla orainn mar gheall ar chiníochas agus ní raibh aon scoil ag ár bpáistí. Anois is féidir linn tús a chur lenár saol. Níl eagla ar mo bhean chéile a thuilleadh agus tá mo pháistí sásta.’

Hisham Blo Morad agus a theaghlach

Lean an IOM agus an bhfoireann IRPP ag obair go dlúth chun a chinntiú go raibh siad sábháilte agus tráthúil, ar gá iad a chomhordú freisin agus srianta agus rialacháin COVID á mbreithniú go dlúth. Thaistil na dídeanaithe go hÉirinn trí chairteitilt agus tháinig siad ar an 19 Samhain agus chuir foirne IRPP agus IOM fáilte chroíúil rompu. Tugadh iad ó Aerfort

Bhaile Átha Cliath chuig saoráid choraintín inar fhan siad ar feadh tréimhse coicíse. Le linn an ama sin, thacaigh agus chuidigh IRPP, IOM agus foireann Croise Deirge na hÉireann leo, a d'fhan ar an láthair chun a riachtanais agus a n-iarratais laethúla a bhainistiú.

Le linn na tréimhse coicíse, bhí sraith seisiún oiliúna agus eolais ar siúl chun an t-am a chaitheamh, agus d'fhoghlaim dídeanaithe faoin saol in Éirinn. I measc na seisiún bhí cultúr na hÉireann agus laethanta saoire, cúram leanaí, oideachas agus scolaíocht, airgead agus buiséadú, baincéireacht, tithíocht, noirm chultúrtha agus dlíthe. Éascaíodh na seisiúin ar fad tríd an Araibis agus tháinig aiseolas dearfach ó na dídeanaithe ar feadh an ama.

Bhí cúinsí inscne ar thús cadhnaíochta ag IOM agus IRPP le háiseanna feighlíochta leanaí a cuireadh ar fáil i gcomhthráth le seisiúin faisnéise agus oiliúna, rud a chinntigh rannpháirtíocht na mban. Cuireadh seisiúin shonracha ar fáil do na mná agus do chailíní sna déaga maidir le rudaí a bhaineann go sonrach le hinscne in Éirinn amhail seisiún ar 'An Saol mar Mhná Moslamacha' a thug Cumann na mBan Ioslamach; 'Máthair agus Tuismitheoireacht' arna seachadadh ag foireann oibríthe sóisialta Tusla; 'foréigean ar bhonn inscne agus tuairisciú' arna sheachadadh ag AkiDwA agus ag Comhairle Dídeanaithe na hÉireann; agus seisiún faoi shláinte na mban. Pléadh oideachas agus rochtain ar bhreisoideachas go domhain leis na mná agus cuireadh eolas ar fáil maidir le deiseanna oiliúna a bhféadfaidís a bheith i dteideal cur isteach orthu. Pléadh cúram leanaí agus tacaíochtaí rochtana freisin chun ligean do na mná machnamh soiléir a dhéanamh ar a roghanna go léir anseo in Éirinn.

'Thaitin sé liom [an tsaoráid choraintín] toisc go raibh sé sábháilte agus spráúil. D'fhan muid chomh fada sin sa Liobáin agus nuair a fuairamar an glaoch go raibh muid ag dul go hÉirinn thit m'Aintín i laige le faoiseamh!'

Rawan Kor Ali (12)

Tar éis dhá bhabhta eile de thástáil COVID-19, le torthaí diúltacha, agus tar éis dóibh an tréimhse ama riachtanach do choraintín tar éis teacht isteach sa tír, a chríochnú go rathúil, d'fhág na dídeanaithe Baile Átha Cliath agus chuaigh siad chuig a lóistíní nua. De réir mar a chuaigh siad in airde ar chéimeanna an bhus, bhí siad réidh leis an tsaoráid a fhágáil agus bhí fonn orthu tús a chur lena saol nua.

Labhair na páistí go corraitheach faoi shaol na scoile gur chuala siad an oiread sin faoi agus na cairde nua a bhí siad chun a dhéanamh. Theastaigh uathu a gcuid Béarla a chleachtadh agus spórt a imirt taobh amuigh mar a bhí feicthe acu sna pictiúir. Bhí imní ar thuismitheoirí agus ar na daoine fásta ach bhí fonn orthu tosú, mar bhí blianta caite acu ag cur a gcuid smaointe, imní agus dóchas ar an deis seo d'áit shábháilte chun áit a dhéanamh dóibh féin agus dá dteaghlach agus d'fhéadfaidís osna faoisimh a ligean anois. Ba é seo an chos dheireanach de thuras fisiciúil, meabhrach agus mothúcháinach an-fhada ag go leor acu agus ba léir go raibh siad ar bís le teann sceitimíní.

'Bhraith mé i gcónaí go bhféadfainn cabhair a iarraidh orthu le rud ar bith. Bhí sé an-spráúil agus thug sé seans dúinn dearmad a dhéanamh ar aon imní agus an chraic a bheith againn.'

Ahmad Al Ahmad (13)

7. Conclúid

Tá tríú Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann le feiceáil sa dá thuarascáil bhliantúla dheireanacha ó Ard-Rúnaí na Náisiún Aontaithe maidir le Síocháin & Slándáil na mBan mar shampla den chleachtas is fearr. Go hidirnáisiúnta, tá cáil orainn mar cheannaire i réimse MSS, agus chabhraigh muid le roinnt tíortha i bhforbairt a gcuid Pleananna, lena n-áirítear an tAontas Eorpach, Málta, an Bhulgáir, an Libéir, an Liotuáin agus an Ghréig in 2019, agus an Úisbéiceastáin in 2020. Tá ceachtanna curtha i láthair agus roinnte againn freisin le grúpaí tacaíochta éagsúla MSS a bhfuilimid ina mbaill acu, mar shampla Lónra Pointe Fócasach MSS.

Cé gur thosaigh an chéad bhliain den tríú PGN go maith, d'fhág paidéim COVID-19 go raibh orainn cleachtais oibre a choigeartú agus tá dúshláin agus moill áirithe tagtha chun cinn maidir le roinnt gníomhartha a chur chun feidhme. Is léir, áfach, ó na cás-staidéir thuas agus ón gcreat in Iarscríbhinn I go bhfuil go leor bainte amach, agus go bhfuil Éire ar an mbóthar ceart ó thaobh chur chun feidhme an Phlean.

Is plean cúig bliana é an tríú PGN agus dá réir sin, ní raibh sé beartaithe tús a chur le cuid de na gníomhaíochtaí sa chéad bhliain. Táthar ag dul i ngleic fós le dúshláin maidir le bonnlínte a chinneadh, toisc go mbaineann an Plean seo le hathrú cultúir ar an gcaoi a smaoinimid orthu seo agus na sonraí a theastaíonn uainn a bhailiú go héifeachtach. Níl Éire ina haonar san fhadhb seo, toisc go bhfuil deacracht ag gach tír a bhfuil Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta comhchosúla forbartha acu ina leith seo.

Tá ról tábhachtach ag an nGrúpa Maoirseachta i gcur chun feidhme an PGN, maoirseacht a dhéanamh ar shaincheisteanna a thagann chun cinn laistigh den Phlean agus é féin a chur ar an eolas i gcónaí maidir le saincheisteanna atá ag treochtáil i réimse MSS chun a chinntiú go bhfuil Éire suas chun dáta ina freagraí sa bhaile agus go hidirnáisiúnta. Is doiciméad beo é an PGN agus tá solúbthacht ríthábhachtach mar is féidir a fheiceáil maidir leis an gcaoi ar oiriúnaigh an clár do thionchair COVID-19 in 2020 Tá cur chun cinn MSS fós ina príomhthosaíocht agus tiomantas don Rialtas mar a thaispeántar sna samplaí atá leagtha amach sa tuarascáil seo, agus tá go leor le déanamh sna blianta amach romhainn.

De réir mar a ghlacann Éire a suíochán ar an gComhairle Slándála i mí Eanáir 2021 agus ag glacadh leis an ról atá againn mar chomhchathaoirleach ar an nGrúpa Saineolaithe

Neamhfhoirmiúla maidir le MSS, leanfaidh clár oibre MSS de bheith ar cheann dár bpríomhthosaíochtaí agus muid ag díriú ar a cur chun feidhme domhanda. De réir mar a théann an seanfhocal “Tús maith leath na hoibre”.

Iarscríbhinn 1 – Creat Monatóireachta Soilse Tráchta

COLÚN 1: COSC

Toradh Straitéiseach 1.1: Tugtar tús áite do chomhionannas inscne agus do chumhachtú na mban in obair forbartha agus dhaonnúil na hÉireann ar fad, lena n-áirítear i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht chun beartais *Domhan Níos Fearr agus An tOileán Domhanda* a sheachadadh.

Aschur	Gníomhaíocht	Táscaire	Dáta Tosaigh	Ceanneagraíocht	Stádas Reatha an Tionscadail
1.1.1 Tá cur chuige RGET i leith coimhlinte íogair ó thaobh inscne de agus cuirtear gnéithe uile na hinscne san áireamh	Cuirtear anailís inscne chun feidhme i ngach socrú a bhaineann le comhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht, lena n-áirítear tuairisciú a dhéanamh ar shonraí imdhealaithe inscne agus gnéis agus tuairisciú a dhéanamh nuair is féidir	#L na dtuairiscí ina bhfuil sonraí imdhealaithe gnéis agus inscne	2021	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
		Leibhéal foriomlán chur chun feidhme beartais 2019-2023 (íseal, meánach, ard)			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Cuirtear MSS san áireamh mar phríomhthéama rannpháirtíochta i gcásanna coinbhleachta agus leochaileachta, lena n-áirítear i gclár forbartha agus dhaonnúla agus i straitéisí déthaobhacha tíre lena n-áirítear misin fhócais	#L na misean agus na straitéisí réigiúnacha a thagraíonn do thosaíochtaí beartais a bhaineann le MSS #L na dtionscadal agus na gclár príomha MSS agus líon na dtionscadal agus na gclár suntasach MSS a dtacaítear leo ar fud an domhain agus ar leibhéal na tíre	2021	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Níor tosaíodh go fóill

	Tuarascálacha bliantúla ó chomhthéacsanna fócais ar obair a bhaineann le MSS, lena n-áirítear comhairliúcháin áitiúla, abhcóideacht agus/nó maoiniú. Tá maoiniú agus gníomhartha chlár agus mhisin na hÉireann le cur sna tuarascálacha go léir a fhoilsítear lena n-áirítear sonraí imdhealaithe gnéis agus aoise, nuair is féidir	Leibhéal comhlíonta (íseal, meánach, ard)	2021	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil, IUKA)	Níor tosaíodh go fóill
1.1.2 Maoiniú agus tuairisciú ar MSS a mhéadú agus a dhéanamh níos éifeachtaí thar obair forbartha agus dhaonnúil na hÉireann agus maoiniú agus tuairisciú ar chomhionannas inscne in áiteanna ina bhfuil coinbhleacht a mhéadú agus a dhéanamh níos éifeachtaí freisin	Bunlínte agus maoiniú prionsabail/suntasach a bhunú i ndáil le MSS ar fud obair forbartha agus dhaonnúil na hÉireann.	Bunaíodh bunlíne € agus % agus méadú comhréireach	2020	RGE (DCAD; An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Cleachtadh scóipe lena sainaitnítear idirghabhálacha MSS na hÉireann agus leithdháiltí maoinithe atá íogair ó thaobh inscne de				Níor tosaíodh go fóill
1.1.3 Ár dtuiscint ar thionchar na bochtaineachta, na héagthroime, an athraithe aeráide agus na coimhlinte de réir inscne a dhoimhniú, lena n-áirítear mar ghné riachtanach tosaíocht a thabhairt don duine is faide ar chúl, lena n-áirítear mná agus cailíní	Forbraíodh an Straitéis um Chomhionannas Inscne agus cinntíonn sí go ndéantar comhionannas inscne a chomhtháthú i gach gné d'obair forbartha agus dhaonnúil na hÉireann, lena n-áirítear tosaíochtaí eile beartais, gníomhú ar son na haeráide, riachtanas daonnúil a laghdú agus rialachas a neartú	Leibhéal forfheidhmithe na ngealltanais comhionannais inscne in Domhan Níos Fearr (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Níor tosaíodh go fóill
	Anailís threisithe ar an mbochtaineacht agus ar an leochaileacht, lena n-áirítear bearta bunlíne agus bearta sonracha chun díriú ar na daoine is faide ar chúl ar dtús	Bunaíodh bunlínte agus spriocanna			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacaíocht mhéadaithe chun oibriú ar chomhionannas inscne agus ar ghníomhú ar son na haeráide	Fianaise ar ghníomhaíochtaí a thugann aghaidh ar na tionchair éagsúla a bhíonn ag an athrú aeráide agus díghrádú comhshaoil ar MSS			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
1.1.4 Tosaíocht a thabhairt d'oideachas do chailíní agus ár maoiniú	Cúnamh Oifigiúil Forbartha (COF) na hÉireann a leithdháileadh ar an oideachas i gcásanna éigeandála agus géarchéimeanna fada	% de COF na hÉireann a leithdháileadh ar oideachas i gcásanna éigeandála agus géarchéimeanna fada	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

don oideachas a mhéadú, go háirithe do chailíní i suíomhanna ina bhfuil coinbhleacht		Sprioc de €250 milliún don tréimhse 2019-2023 agus an dá bhliain sin san áireamh			
Toradh Straitéiseach 1.2: Déantar anailís inscne a chomhtháthú san obair a dhéanann Éire lena n-áirítear i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus ar shaincheisteanna síochána agus slándála, lena n-áirítear i dtaca leis an gcoinbhleacht a chosc, an tsíocháin a chothú agus beartas slándála agus dí-armáil					
1.2.1 Cur chuige iomlán roinne a chinntiú maidir le coimhlint atá íogair ó thaobh inscne de	Acmhainn agus oiliúint a threisiú maidir le comhionannas inscne, foréigean ar bhonn inscne agus anailís ar choinbhleacht atá íogair ó thaobh inscne	#L na seisiún oiliúna agus na seisiún forbartha acmhainne a bhain le comhionannas inscne, anailís ar choinbhleacht atá íogair ó thaobh inscne de agus seisiún oiliúna do bhaill foirne RGET agus comhpháirtithe ar fhreagairt a thabhairt ar fhoréigean ar bhonn inscne, lena n-áirítear oiliúint sula gcuirtear duine i gceann poist	2019	RGE (DCAD, CRU, An Rannán Oiliúna)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
		% agus #L na n-oiliúnaithe a chuir in iúl gur mhéadaigh an tuiscint atá acu ar an gcomhionannas inscne Foréigean ar bhonn inscne agus anailís ar choinbhleacht atá íogair ó thaobh inscne			Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh le roinnt moille
1.2.2 Abhcóideacht agus tacaíocht d'anailís inscne ar shaincheisteanna síochána agus slándála, lena n-áirítear i dtaca leis an gcoinbhleacht a chosc, an tsíocháin a chosc agus	Tacaítear le hanailís agus tuiscintí inscne a chomhtháthú i gCóras Réamhrabhadh Coinbhleachta an Aontais Eorpaigh agus i gcoincheapa agus i gcuir chuige reatha agus iad siúd a bheidh ann amach anseo maidir le réamhrabhadh agus anailís coinbhleachta agus táscairí gaolmhara lena mbaineann próisis atá sonrach ó thaobh comhthéacs de, cuimsitheach, agus rannpháirteach	#L agus % na dtuarascálacha réamhrabhadh/tubaiste agus foréigin ina gcomhtháthaítear gné na hinscne	2019	RGE (DCAD, CRU)	Níor tosaíodh go fóill

beartas slándála agus dí-armáil	Tacaíocht a chur ar fáil do chlár lena ndírítear ar ghnéithe na hinscne agus ar rannpháirtíocht éifeachtach na mban maidir leis an antoisceachas foréigneach (PVE) agus radacú a chosc, agus fócas ar leith ar ról na mban mar ghníomhairí athraithe sa tsochaí.	#L na gclár a dtacaítear leo agus #L na mban agus na gcailíní ar fhreastail na clár seo orthu	2020	RGE (An Rannán Polaitiúil, ISP)	Níor tosaíodh go fóill
	Tacaíocht a chur ar fáil do chlár lena ndéantar anailís ar an tionchar díreach a bhíonn ag an antoisceachas foréigneach agus ag an radacú ar mhná agus ar chailíní	Méadú ar fheasacht thuairiscithe ar thuiscintí ar antoisceachas foréigneach a chosc (íseal, meánach, ard)			
	Tacú leis an mbearna inscne i bhfostaíocht sa cibearshlándaíl a laghdú	Leibhéal méadaithe comhionannais inscne agus peirspictíochtaí inscne i réimse na cibearshlándaíla (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (An Rannán Polaitiúil, ISP)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
1.2.3 Infheistíocht a mhéadú sa taighde agus i gclár maidir leis an gcaoi a dtéann an t-athrú aeráide i bhfeidhm ar chúrsaí slándála agus inscne	Baineann Stáit Bheaga Oileáin san Aigéan Ciúin atá i mbéal forbartha úsáid as taighde a coimisiúnaíodh ar an gcaoi a dtéann an t-athrú aeráide i bhfeidhm ar chúrsaí slándála agus inscne sna Stáit Bheaga Oileáin san Aigéan Ciúin atá i mbéal forbartha agus as torthaí an taighde sa rannpháirtíocht a dhéanann siad leis an gComhairle Slándála agus sa tathant a dhéanann siad ar Rapóirtéir Speisialta na Náisiún Aontaithe maidir leis an aeráid agus an tslándáil	Leibhéal glactha na dtorthaí coimisiúnaithe (íseal, meánach, ard) Méadú % ar mhaoiniú Leibhéal tionchair an taighde ar bheartas (íseal, meánach, ard)	2019	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Tacaíocht a neartú don chomhionannas inscne agus do rannpháirtíocht na mban sa ghníomhú ar son na haeráide	Príomhtháscairí sa Phlean Gníomhaíochta Inscne do UNFCCC a bhaint amach	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
1.2.4 Infheistíocht i gcumhachtú na mban agus daingneacht tionachta talún a mhéadú agus tacaíocht a mhéadú dóibh	Tacaíocht a thabhairt do chumhachtú eacnamaíoch na mban agus aird ar leith ar chórais bhia agus tionacht talún lena n-áirítear i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus íogaire	#L na gcomhpháirtithe domhanda talmhaíochta agus na gcomhpháirtithe cur chun feidhme cothaithe ag a bhfuil Pleananna Gníomhaíochta Inscne	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
Toradh Straitéiseach 1.3: Téitear i ngleic le héifeachtaí agus le cúiseanna le fireannachtaí díobhálacha agus norm idirdhealaitheach inscne, lena n-áirítear tacaíocht do rannpháirtíocht fear agus buachaillí mar abhcóidí agus mar pháirtithe leasmhara in MSS					
1.3.1 Forbairt bhreise a dhéanamh ar ár gcuid	Forbairt bhreise a dhéanamh ar ár gcuid oibre chun tuiscint a fháil agus ceistiú a dhéanamh faoin gcaoi a	Tacaíocht a sholáthar trí shruthanna ábhartha maoinithe	2020	RGE	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

oibre chun an tionchar a bhíonn ag noirm dhíobhálacha shóisialta a thuiscint, lena n-áirítear fireannachtaí agus noirm idirdhealaitheacha inscne i ndáil le comhionannas inscne	dtéann na fireannachtaí díobhálacha seo i bhfeidhm ar an mbeartas dí-armála agus rialaithe arm, lena n-áirítear iombhagairt núicléach agus na fáthanna eile a mbíonn airm núicléacha i seilbh daoine	#L na n-imeachtaí breise a bhaineann le fireannachtaí nó ina n-áirítear fireannachtaí		(An Rannán Polaitiúil, DNP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
		Leibhéal an taighde a coimisiúnaíodh			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Taighde coimisiúnaithe ar éifeachtaí agus cúiseanna le noirm dhíobhálacha shóisialta, lena n-áirítear fireannachtaí agus noirm idirdhealaitheacha inscne agus tacaíocht do rannpháirtíocht fear agus buachaillí mar abhcóidí agus mar pháirtithe leasmhara in MSS	Leibhéal glactha na dtorthaí coimisiúnaithe (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Infheistíocht a dhéanamh in acmhainn a fhorbairt agus anailís a dhéanamh ar na héifeachtaí agus na cúiseanna a bhaineann le fireannachtaí agus le noirm idirdhealaitheacha inscne i gcláir níos leithne	Leibhéal tionchair an taighde ar bheartas (íseal, meánach, ard)			Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
1.3.2 Tosaíocht a thabhairt do rannpháirtíocht na sochaí uile agus do chur chuige bunathraitheach chun foréigean ar bhonn inscne a sheachaint lena n-aithnítear ról na mban, na gcailíní, na bhfear agus na mbuachaillí mar aon le ról na gceannairí náisiúnta, pobail agus áitiúla	Tacaíocht a mhéadú do chláir agus do thionscnaimh atá dírithe ar fhoréigean bunaithe ar inscne a chosc agus freagairt a thabhairt air, trí rannpháirtíocht na sochaí uile agus trí chur chuige bunathraitheach	#L na gcomhpháirtithe atá ag gabháil do chláir bhunathraitheacha a eagrú chun foréigean ar bhonn inscne a chosc agus líon na ndaoine (mná agus fir) a fhaigheann tacaíocht trí na cláir Acmhainn tuairiscithe a mhéadú lena n-áirítear taighde agus oiliúint, d'fhonn anailís ar na héifeachtaí agus ar na cúiseanna a bhaineann le fireannachtaí agus le noirm idirdhealaitheacha inscne a chomhtháthú inár gcláir	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Leanúint de thacaíocht a thabhairt tríd an gCiste Athmhuintearais, tionscadail a thacaíonn le mná a ndeachaigh an choinbheacht ar oileán na hÉireann i bhfeidhm orthu. Iarracht a dhéanamh tacú le cláir a oibríonn le mná agus le fir araon maidir le comhionannas inscne agus feasacht a mhúscailt ar	#N na dtionscadal a maoiníodh tríd an gCiste Athmhuintearais	2020	RGE (IUKA)	Níor tosaíodh go fóill

	shaincheisteanna a bhaineann le foréigean ar bhonn inscne				
1.3.3 Machnamh de chuid Óglaigh na hÉireann ar na héifeachtaí a bhíonn ag fireannachtaí	Le linn shaolré PGN 3, déanfaidh Óglaigh na hÉireann machnamh ar na héifeachtaí agus na cúiseanna a bhíonn leis an bhfearúlacht foréigneach agus ar iarrachtaí a dhéantar le go mbeidh fir rannpháirteach mar abhcóidí agus tairbhíthe den chlár oibre MSS	Saincheisteanna léirithe i dtríú Plean Gníomhaíochta Óglaigh na hÉireann	2021	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
1.3.4 Tá comhionannas inscne mar chuid den seisiún treorach a thugtar do thairbhíthe Chlár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint (IRPP)	Tugtar seisiún treorach do thairbhíthe Chlár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint ina gcuirtear noirm shochoaíocha na hÉireann maidir leis an gcomhionannas inscne in iúl dóibh	Bíonn fir ar an eolas faoi noirm chultúrtha in Éirinn	2020	IRPP	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

COLÚN 2: RANPHÁIRTÍOCHT

Toradh Straitéiseach 2.1: Is rannpháirtithe fóna iad na mná san ionadaíocht a dhéanann Rialtas na hÉireann ar gach fóram síochána agus slándála, lena n-áirítear ar leibhéal sinsearach cinnteoireachta agus ceannaireachta

Aschur	Gníomhaíocht	Táscaire	Dáta Tosaigh	Ceanneagraíocht	Stádas Reatha an Tionscadail
2.1.1 Méadú a dhéanamh ar líon na mban a earcaítear, ar líon na mban a choinnítear, forbairt a dhéanamh ar dhul chun cinn agus rannpháirtíocht na mban laistigh de RGE	An Plean Gníomhaíochta um Chomhionannas agus Éagsúlacht a chur chun feidhme Tuirisciú ar % na mban a cuireadh faoi agallamh, a earcaíodh, a coinníodh agus a dhéanann ionadaíocht ag gach leibhéal de RGE Méadú a chur ar líon na mbeart dearfach chun aghaidh a thabhairt ar bhacainní struchtúracha ar ionadaíocht agus ar rannpháirtíocht na mban	Leibhéal na cothromaíochta inscne in ionadaíocht agus rannpháirtíocht na mban ag gach leibhéal de RGE a léirítear mar #L agus %.	2020	RGE	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

	Forbairt inmheánach acmhainne a sholáthar chun ardú céime a thabhairt do mhná chuig róil cheannaireachta laistigh de RGE				
2.1.2 Rannpháirtíocht na mban i ndíospóireachtaí ar an dí-armáil a mhéadú	Ról ceannaireachta a choinneáil i líonra na gCosantóirí Idirnáisiúnta Inscne Dí-armála (IGC)	#L na gcruinnithe ceannaireachta ar fhreastail mná i RGE orthu	2019	RGE (DNP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Leanúint de ghné na hinscne a chur chun cinn i ráitis náisiúnta chuig fóraim dhí-armála NA	Leibhéal ardchaighdeáin tuairiscithe i dtaobh rannpháirtíocht i bhfóraim idirnáisiúnta			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Gealltanas Cothroime Phainéal na gCosantóirí Idirnáisiúnta Inscne Dí-armála a chur chun feidhme. Gan tacaíocht a thabhairt do phlé painéil ná in imeachtaí breise a bhfuil painéil aonghnéis i gceist leo agus gan rannpháirtíocht a ghlacadh iontu	% na bpainéal ar a raibh mná ina gcathaoirligh			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
		Leibhéal cur chun feidhme tuairiscithe de ghnéithe na hinscne i ráitis náisiúnta (íseal, meánach, ard)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart		
	Leanúint de thacaíocht a thabhairt do thoscaireachtaí lena gcuirtear rannpháirtíocht bhríoch chothrom na mban chun cinn sa phlé ar an dí-armáil agus leanúint de spreagadh a thabhairt do na toscaireachtaí sin	% na mban ag a bhfuil ionadaíocht i ndíospóireachtaí ar an dí-armáil ag gach leibhéal	2019	RGE (DNP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacú go córasach le teanga agus le gníomhaíocht shofhreach inscne i rúin, i meithleacha, i gcláir oiliúna agus a thuilleadh nach iad ar fud phróiseas an Chonartha Trádála Arm	#L agus cáilíocht ghnéithe na hinscne agus na ngníomhaíochtaí a cuimsíodh i rúin, le meithleacha agus le cláir oiliúna agus a thuilleadh nach iad ar fud phróiseas an Chonartha Trádála Airm (íseal, meánach, ard)	2019	RGE (DNP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
2.1.3 Déantar rannpháirtíocht bhríoch chothrom na mban ag leibhéil na cinnteoireachta agus ceannaireachta sinsearaí i gCosaint na	Plean Gníomhaíochta Náisiúnta Óglaigh na hÉireann maidir le Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil a dhréachtú agus a sheoladh	Rinneadh an Plean Gníomhaíochta a scríobh agus a sheoladh	2020	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht curtha i gcrích
	Leanúint de bhearta a dhéanamh chun feabhas a chur ar earcaíocht agus coinneáil agus ar ardú céime na mban in Óglaigh na hÉireann	Beartha a rinneadh agus a cuireadh chun feidhme maidir le hearcaíocht agus coinneáil ag tacú le méadú ar líon na mban	2020	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

hÉireann a chur chun cinn trí shásraí córasacha agus institiúideacha		ag leibhéal na bainistíochta sinsearaí in Óglaigh na hÉireann #L na mban agus an méadú % ar líon na mban ag leibhéal bainistíochta meánaí nó sinsearaí in Óglaigh na hÉireann			
	Bearta bailithe sonraí a scrúdú d'fhonn éifeacht bhearta oiliúna agus eagrúcháin Óglaigh na hÉireann a mheas i ndáil le clár oibre MSS	Sonraí bailithe Bearta breise bailithe sonraí a fiosraíodh i dTríú Plean ÓÉ	2021	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
Toradh Straitéiseach 2.2: Déantar ceannaireacht agus rannpháirtíocht fhóna na mban i gcosc na coinbhleachta, i gcomhréiteach, idirghabháil, téarnamh ó choinbhleacht, slándáil idirnáisiúnta, cothú na síochána agus i bhfóirín dí-armála a fheabhsú go suntasach trí chumhachtú					
2.2.1 Guth na mban a mhéadú agus a neartú sa chinnteoireacht ar gach leibhéal agus rannpháirtíocht bhríoch na mban sa tsíocháin a mhéadú agus a neartú	Maoiniú a mhéadú chun cláir atá dírithe ar ghuthanna na mban a mhéadú agus a neartú i gcinnteoireacht ar gach leibhéal a chur chun cinn.	€ maoiniú méadaithe	2019	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Leanúint den chur chuige rannpháirtíochta cothroime ionadaíche (in Éirinn agus i dtíortha fócais) maidir le Pleananna a fhorbairt agus a chur chun feidhme	#L na gcomhairliúcháin rannpháirteach cothrom ionadaíoch #L na n-ionadaithe ban i bhfóirín NA a fhaigheann tacaíocht ó Éirinn % idirghabhálaithe agus rannpháirtithe ag léiriú feasachta ar ghnéithe na hinscne	2019	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Comhpháirtithe a spreagadh chun oibriú le gníomhaithe áitiúla agus acmhainn a fhorbairt i ngníomhaithe áitiúla chun freagairtí faoi stiúir na mban a thabhairt ar éigeandálaí	Comhlíonadh agus feabhsú tuairiscithe ar acmhainn na ngníomhaithe áitiúla a fhorbairt chun freagairtí faoi stiúir na mban a thabhairt ar éigeandálaí	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
2.2.2 Tacaíocht do phrionsabail MSS, lena n-áirítear an Comhionannas Inscne, Cumhachtú na mban agus	Tacú le heagraíochtaí idirghabhála idirnáisiúnta, réigiúnacha agus, más iomchuí, le heagraíochtaí idirghabhála náisiúnta chun an bhéim a leagtar ar phrionsabail MSS a mhéadú, go háirithe go mbeadh mná ina n-idirghabhálaithe	#L agus % na n-idirghabhálaithe mná a bhí páirteach i ngach céim den idirghabháil a ndearna ár gcomhpháirtithe éascaíocht uirthi agus ar thacaigh siad léi agus a bhí páirteach in idirghabháil chur chuige a 1	2020	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

idirghabhálaithe mná, a neartú agus an cur chun feidhme a neartú.	Tacaíocht a thabhairt agus abhcóideacht a dhéanamh do phríomhshruthú inscne i bpleananna oibríocháin Mhisin Sibhialtacha an Chomhbheartais Slándála agus Cosanta, mar chuid de shainorduithe Misean agus oibríocht Misean ó lá go lá. Curtha in iúl i gcuóta inscne do shaineolaithe sibhialtacha Éireannacha a earcú agus a chur chuig Misin CBSC AE	Cothromaíocht inscne de 40% ar a laghad d'ionadaíocht na mban/na bhfear a chuireann RGE amach	2019	RGE (ISP)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Maoiniú agus tacaíocht a mhéadú d'eagraíochtaí agus gluaiseachtaí ban.	Méadú ar % maoinithe Leibhéal na tacaíochta € d'eagraíochtaí agus do ghluaiseachtaí ban, lena n-áirítear Cosantóirí Chearta an Duine ar mná iad i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus i gcomhthéacsanna leochaileacha (íseal, meánach, ard).	2020	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Bunaíodh bunlíne d'eagraíochtaí agus de ghluaiseachtaí ban, lena n-áirítear Cosantóirí Chearta an Duine ar mná iad i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus i gcomhthéacsanna leochaileacha	#L na gCosantóirí Chearta an Duine ar mná iad a thug cuairt ar Éirinn ó chomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus ó chomhthéacsanna leochaileacha in aghaidh na bliana			Moill ar ghníomhaíocht
	Gníomhaíocht 21 de Chlár Oibre Dí-armála na Náisiún Aontaithe a chur chun cinn chun tuiscint níos fearr a chothú ar thionchar arm ar choinbhleacht a bhainistiú ach cur leis an mbonn fianaise agus leis an anailís a dtacaítear léi chun an tionchar díréireach a bhíonn ag úsáid arm ar mhná agus ar chailíní a thuiscint	Leibhéal feasachta ar an tionchar tuairiscithe (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DNP, CRU)	Níor tosaíodh go fóill
		#L ábhair a tugadh don bhonn fianaise (íseal, meánach, ard).			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
Tacú le agus abhcóideacht a dhéanamh do Phleananna Gníomhaíochta Misin Inscne de chuid CBSC agus Líonra Pointí Fócasacha Inscne a bhunú	Soláthar pleananna ardchaighdeáin bhríochas inscne agus pointí fócasacha inscne i Misin	2020	RGE (ISP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart	
2.2.3 Sineirgí idir an Clár Oibre MSS agus an Clár oibre don Óige, don tSíocháin agus don tSlándáil a fheabhsú	Tacaíocht a thabhairt d'eagraíochtaí atá ag cothú ghuth na n-óg, trasnú idir Clár Oibre MSS agus an Clár Oibre don Óige, don tSíocháin agus don tSlándáil lena n-áirítear béim ar an gcomhrá idirghlúine	#L na n-imeachtaí cáilíochta a bhain le MSS nó leis an gClár Oibre don Óige, don tSíocháin agus don tSlándáil a raibh mná óga agus cailíní rannpháirteach iontu	2020	RGE (DCAD, CRU)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

		Tacaíocht agus € méadaithe do chlár a chumasaíonn cailíní sna déaga Leibhéal an chuimsithe a thuairiscítear i ndáil le mná óga a ghlacann páirt bhríoch sa chinnteoireacht, sa choinbheacht a chosc agus sa tsíocháin a chothú ar gach leibhéal (íseal, meánach, ard)			
Toradh Straitéiseach 2.3: Is léir an feabhas a chuirtear ar chumhachtú agus ar rannpháirtíocht fhónta i gcinnteoireacht na mban ar oileán na hÉireann, lena n-áirítear iad sin a mbíonn tionchar ag coibhleacht orthu					
2.3.1 Tacaíocht theicniúil agus airgeadais níos fearr a chur ar fáil do chlár na sochaí sibhialta a dhíríonn ar na cúiseanna a bhíonn le coibhleacht ach cur chuige atá íogair ó thaobh inscne de a úsáid	Tacaíocht theicniúil agus airgeadais a sholáthar tríd an gCiste Athmhuintearais do thionscnaimh faoi stiúir na sochaí sibhialta ar leibhéal straitéiseach a neartaíonn ról na mban sa tsíocháin a chothú, saincheistanna as a dtagann coibhleacht a réiteach, sochaí sibhialta láidir a chothú agus rannpháirtíocht pholaitiúil ar oileán na hÉireann a spreagadh	Clibeanna a bhaineann le MSS a chomhtháthú sa chóras bainistíochta deontais #L na gcruinnithe leis an tsochaí sibhialta i dTuaisceart Éireann	2021	RGE (IUKA)	Níor tosaíodh go fóill
	Bunlínte a bhunú don mhaoiniú MSS agus don mhéadú bliantúil ar an maoiniú a thugtar do thionscnaimh agus do chlár MSS ón gCiste Athmhuintearais	Méadú bliantúil ar € atá tiomnaithe do chlár na sochaí sibhialta i ndáil le hinscne	2020	RGE (IUKA)	Níor tosaíodh go fóill
2.3.2 Rannpháirtíocht na mban imirceach atá ina gcónaí in Éirinn a fheabhsú, lena n-áirítear iad siúd ó cheantair ina bhfuil coibhleacht	Tacú le folláine na mban in Ionaid Soláthair Dhírigh agus sa phobal	Tacaítear le piarghrúpaí a bhunú in ionaid Soláthair Dhírigh agus i bpobail	2020	IPAS	Moill ar ghníomhaíocht
	Clár sealbhaithe Béarla a fhorbairt d'imircigh mná in Éirinn	#L na mban a dhéanann na ranganna Béarla	2020	OPMI	Moill ar ghníomhaíocht
	Monatóireacht agus meastachán a dhéanamh ar fhorbairt acmhainne na mbanchliant taobh istigh de Chlár na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint	Bunaíodh bunlínte agus rinneadh monatóireacht orthu chun an méadú a rianú	2020	IRPP/OPMI	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Tacú le deiseanna do mhná dul leis an gcruthaitheacht agus úsáid a bhaint as a gcuid scileanna sa tionscal baile	Tacaíocht a sholáthar trí shruthanna ábhartha maoinithe	2020		Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Idirchaidreamh a dhéanamh le gníomhaireachtaí cuí rialtais maidir le cúram leanaí a sholáthar in ionaid chóiríochta agus i bpobail do chliant IRPP	Neartaítear cumas na mban páirt ghníomhach a ghlacadh i ndeiseanna sa phobal agus sa tsochaí i gcoitinne	2019	IPAS	Gníomhaíocht curtha i gcrích
	Comhairliúchán, cuimsiú agus rannpháirtíocht a neartú i struchtúir chinnteoireachta áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta do mhná, lena n-áirítear mná ó cheantair ina bhfuil coibhleacht agus ina raibh coibhleacht.	Luachanna agus prionsabail, agus treoirlínte, prótacail agus tagarmharcanna a forbraíodh chun comhairliúchán, rannpháirtíocht agus rannpháirtíocht i	2020	DRCD (Aonad Beartais Pobail)	Níor tosaíodh go fóill

		<p>bpróisis chinnteoireachta a dhéanamh de réir dea-chleachtais.</p> <p>Treoirlínte agus prótacal a forbraíodh chun ionadaíocht éagsúil agus comhionannas a chinntiú (lena n-áirítear ionadaíocht chothrom inscne)</p> <p>Struchtúir agus próisis rannpháirtíochta arna bhforbairt ag ranna Rialtais agus ag gníomhaireachtaí stáit</p>			
	Tacú le hiarrthóirí tearmainn agus le dídeanaithe mná faoin gclár SICAP 2018-2022	Líon na n-iarrthóirí tearmainn agus na ndídeanaithe mná a fhaigheann idirghabhálacha SICAP	2019	DRCD (An tAonad um Chuimsiú Sóisialta agus Pobail)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

COLÚN 3: COSAINT

Toradh Straitéiseach 3.1: Cinntítear cosaint do mhná agus do chailíní i gcomhthéacsanna leochaileacha ina bhfuil coinbhleacht agus go ndéantar sárú ar chearta daonna na mban, lena n-áirítear Teacht i dTír Gnéasach agus Foréigean Gnéis agus Inscne a chosc agus a chomhrac

Aschur	Gníomhaíocht	Táscaire	Dáta Tosaigh	Ceanneagraíocht	Stádas Reatha an Tionscadail
3.1.1 A chinntiú go dtugtar tosaíocht do mhná agus do chailíní a chosaint in éigeandálaí inár ngealltanais forbartha idirnáisiúnta	Tacaíocht ilbhliantúil a mhéadú do chláir agus do thionscnaimh atá dírithe ar chomhionannas agus cosaint inscne a chinntiú do mhná agus do chailíní i suíomhanna éigeandála agus freagairt a thabhairt ar an bhforéigean bunaithe ar inscne agus cosc a chur air	Bunaíodh bunlíne méadú % agus € agus sprioc go gcuirfear méadú 50% ar a laghad ar mhaoiniú daonnúil do chúrsaí inscne agus cosanta	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacaíocht ilbhliantúil a mhéadú do chláir agus do thionscnaimh a choisceann agus a thugann freagairt ar fhoréigean ar bhonn inscne, lena n-áirítear ár dtiomantas maidir le rannpháirtíocht ghníomhach a ghlacadh i gCuibhreannas na hÉireann agus Foréigean Bunaithe ar Inscne (ICGBV)	Leibhéal rannpháirtíochta le ICGBV agus dul chun cinn maidir le plean straitéiseach an Chuibhreannais a chur chun feidhme (íseal, meánach, ard) Méadú ar #L, % agus € na gclár	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacaíocht leanúnach a thabhairt d'eagraíocht na sochaí sibhialta chun dul i ngleic leis an ngáinneáil ar dhaoine	€ na gclár	2020	RGE (DCAD, HRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Cuntasacht don Fhoréigean Gnéis agus Inscne a neartú lena n-áirítear trí thacaíocht a thabhairt do chomhpháirtithe chun doiciméid a bhailiú agus a stóráil le hiniúchadh a dhéanamh ar choireanna den sórt sin	Fianaise ar dhoiciméid agus ar shásraí cuntasachta	2020	RGE (An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Acmhainn shonrach acmhainní daonna agus saineolas teicniúil a leithdháileadh d'fhonn tacú le freagairt dhaonnúil éifeachtach ar fhoréigean inscne i gcomhthéacsanna éigeandála agus téarnaimh, lena n-áirítear trínár gCór Mearfhreagartha	#L méadaithe na Speisialtóirí Inscne ar uainchlár an Chóir Mhearfhreagartha	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Cosaint a thabhairt do mhná agus do chailíní i gcásanna éigeandála a chur sna critéir bhreithmheasa dóibh siúd a fhaigheann maoiniú daonnúil de chuid Chúnamh Éireann agus leanúint den rannpháirtíocht idirnáisiúnta tríd an Treoir um Ghníomh. Ní mór déine na riachtanas atá ag mná agus cailíní in éigeandála a	#L agus % na gclár a dtacaítear leo a bhfuil cosaint na mban áirithe ina chritéir bhreithmheasa	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

	chur san áireamh sna cinntí a dhéantar maidir le leithdháileadh ar mhaoiniú daonnúil				
3.1.2 An obair a dhéantar maidir le teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach a chosc i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht, comhthéacsanna daonnúla agus forbartha	Maoiniú a sholáthar chun oiliúint a chur ar mheithleacha síochánaíochta in iniúchadh a dhéanamh ar Fhoréigean Gnéis agus Inscne a tharlaíonn mar gheall ar choinbhleacht	Méadú tuairiscithe ar thionchar (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD, ISP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacú le hoiliúint a chur ar ghníomhaithe forbartha agus daonnúla ar an bhForéigean Gnéis agus Inscne a chosc agus freagairt a thabhairt air	#L na gclár oiliúna ar Fhoréigean Gnéis agus Inscne a reáchtáladh agus leibhéal an tionchair (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Glacadh le moladh ó Choiste Cúnaimh Forbartha ECFE maidir leis an teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach a chosc	Cuimsíodh an beartas le doiciméid ábhartha RGE	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Glacadh beartas cuimsitheach RGE maidir leis an teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach a chosc i gcomhréir le dea-chleachtas idirnáisiúnta agus cuireadh chun feidhme é	Leibhéal an chur chun feidhme (íseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Maoiniú curtha ar fáil do ghníomhaíocht idirnáisiúnta a neartú chun dea-chleachtas a chur chun feidhme maidir le teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach a chosc	Cuimsíodh dea-chleachtas i ndáil le teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach a chosc sna critéir mhaoinithe Leibhéal € an mhaoinithe a cuireadh ar fáil	2020	RGE (DCAD)	Níor tosaíodh go fóill
3.1.3 Abhcóideacht a mhéadú chun a chinntiú go ndéantar sásraí agus seirbhísí cosanta a mhaoiniú agus go dtugtar tosaíocht dóibh ar fud an domhain	Abhcóideacht mhéadaithe trí chomhpháirtíochtaí atá ann cheana, rannpháirtíocht i bhfóraim idirnáisiúnta, agus rannpháirtíocht i sásraí rialachais comhpháirtíochta	Leibhéal na habhcóideachta (íseal, meánach, ard) Leibhéal chur chun feidhme na habhcóideachta (íseal, meánach, ard)	2019	RGE (DCAD)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Abhcóideacht a dhéanamh ar mhaithe le níos mó tagairtí a dhéanamh don fhoréigean gnéis agus inscne a bhaineann leis an gcoinbhleacht i ngníomhaíochtaí téamacha agus i ngníomhaíochtaí a bhaineann go sonrach le tíortha ar leith mar chritéar do smachtbhannaí na Náisiún Aontaithe agus abhcóideacht a dhéanamh don chuntasacht as an bhforéigean gnéis agus inscne a bhaineann le coimhlínt a úsáid	Méadú ar thuairisciú agus ar #L na n-idirghabhálacha a rinne Éire nuair a bhí tacaíocht ann do thagairt don Fhoréigean Gnéis agus Inscne a bhaineann le coinbhleacht mar chritéar do smachtbhannaí NA; líon na n-idirghabhálacha a rinne Éire ag tacú le cuntasacht as Foréigean Gnéis agus Inscne a bhaineann le coinbhleacht a úsáid	2019	RGE (CRU/ Rannóg Pholaitiúil i gcomhar leis an Rannán Dlí (ICC))	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh

	Leanúint de thacaíocht a thabhairt d'obair na Cúirte Coiriúla Idirnáisiúnta (ICC) agus an Chiste Iontaobhais ICC d'íospartaigh	Tacaíocht airgeadais a thabhairt do ICC agus do Chiste Iontaobhais ICC d'íospartaigh	2019	RGE (Rannán Díl (ICC))	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
3.1.4 Obair a threisiú agus a chur chun cinn maidir le Sláinte agus Cearta Gnéis agus Atáirgthe (SRHR) i gcásanna éigeandála agus i suíomhanna ina bhfuil coinbhleacht	Anailís a rinneadh ar chláir na hÉireann i ndáil le Sláinte agus Cearta Gnéis agus Atáirgthe, lena n-áirítear cásanna éigeandála Éireannacha Bunaíodh bunlíne agus méadú comhréireach ar scóip agus ar mhaoiniú dár gcuid oibre ar chláir Shláinte agus Cearta Gnéis agus Atáirgthe i gcásanna éigeandála agus i suíomhanna ina bhfuil coinbhleacht	Baintear úsáid as anailís chun beartas agus cinnteoireacht a threorú (íseal, meánach, ard) Bunlíne bunaithe agus #L agus % méadaithe comhréirigh ar scóip agus ar mhaoiniú d'éigeandálaí agus do shuíomhanna ina bhfuil coinbhleacht	2019	RGE (DCAD, An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
3.1.5 Tacaíocht a thabhairt do Chosantóirí Chearta an Duine agus spás na sochaí sibhialta a chosaint, le béim ar leith ar na deacrachtaí a bhíonn le sárú ag Cosantóirí Chearta an Duine ar mná iad	Is tosaíocht i gcónaí do bheartas eachtrach na hÉireann é tacaíocht a thabhairt do Chosantóirí Chearta an Duine agus do spás na sochaí sibhialta	Líon na moltaí a rinne Éire maidir le Cosantóirí Chearta an Duine, (go háirithe Cosantóirí Chearta an Duine ar mná iad) sa Phróiseas Athbhreithnithe Tréimhsiúil Uilíoch	2019	RGE (HRU)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Leanann Éire de bheith i gceannas ar rún spás na sochaí sibhialta ag an gComhairle um Chearta an Duine agus leanann sí uirthi ag gníomhú mar chomhroinntoir dualgas an Aontais Eorpaigh ar Chosantóirí Chearta an Duine	#Líon na rún urraithe/comhurratithe agus #L na ráiteas/na n-idirghabhálacha a rinneadh ar shaincheist Chosantóirí Chearta an Duine			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
3.1.6 Leanúint d'iarrachtaí chun a chinntiú go gcuirfear an Conradh Trádála Arm (CTA) chun feidhme go héifeachtach, lena n-áirítear a fhorálacha a bhaineann le hinscne (airteagal 7.4)	Béim leanúnach ar an nasc idir sruthanna aindleathacha arm agus tionchair inscne	#L agus % na n-oibleagáidí atá curtha chun feidhme	2019	RGE (DNP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Rinneadh anailís agus forbraíodh treoirlínte praiticiúla chun tacú le Páirtithe an Stáit chun oibleagáidí i ndáil leis an bhforéigean ar bhonn inscne atá mar chuid den Chonradh Trádála Arm a chur chun feidhme	Fianaise ar an mbéim			Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
3.1.7 Cinntítear cosaint do mhná agus do chailíní i gcomhthéacsanna leochaileacha agus i gcomhthéacsanna ina bhfuil coinbhleacht agus go ndéanfar Teacht i dTír	Leanúint de pholasaithe éifeachtacha oiliúna a chur chun feidhme maidir leis an Teacht i dTír Gnéasach agus Mí-úsáid Ghnéasach a chosc, cearta an duine, comhionannas inscne, agus an dlí daonnúil idirnáisiúnta agus an cód iompair, do gach ball foirne Éireannach lena mbaineann a imlonnaithear thar lear, lena n-áirítear trí thacú le Scoil Traenála na Náisiún	#L na míleatach agus na sibhialtach Éireannach agus idirnáisiúnta a imlonnaíodh agus daoine arbh fhéidir a imlonnú atá oile ar shaincheisteanna MSS Oiliúint rialta, cothrom le dáta ar shaincheisteanna a bhaineann le MSS	2019	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

Gnéasach agus Mí-úsáid Ghnéasach agus an Foréigean Gnéis agus Inscne a chosc agus a chomhrac	Aontaithe in Éirinn (UNTSI) mar ionad barr feabhais, chomh maith le hoiliúint a chur ar shibhialtaigh a imlonnaítear	Tuairisciú cáilíochtúil ar an dea-chleachtas i ndáil le hinscne/MSS a chomhtháthú i misin agus in oibríochtaí CSDP agus an sainordú á chur chun feidhme, lena n- áirítear seicliosta don phearsanra atá fostaithe i ról inscne le spriocanna sonracha a d'fhéadfaí a bhaint amach			
	Oiliúint a mhéadú agus a fheabhsú do phearsanra Óglaigh na hÉireann a d'fhéadfadh a bheith ag iniúchadh cásanna ionsaithe gnéis, chun a chinntiú go bhfaigheann an t-íospartach an tacaíocht riachtanach agus go ndéantar iniúchadh neamhchlaonta	Beartas oiliúna curtha chun feidhme	2019	Óglaigh na hÉireann	Níor tosaíodh go fóill
Toradh Straitéiseach 3.2: Déantar comhordú éifeachtach ar shásraí agus ar sheirbhísí institiúideacha agus neartaítear iad chun cosaint, faoiseamh, téarnamh agus athshlánú ban in Éirinn a mbíonn tionchar ag coinbhleacht orthu a chinntiú.					
3.2.1 Faoiseamh, téarnamh agus imeascadh níos fearr a chinntiú do mhná in Éirinn a raibh tionchar ag an coinbhleacht orthu	Comhsheasmhacht seirbhísí a bhaineann le folláine síceasóisialta ar fud na nIonad Soláthair Dhírigh a chinntiú	Seirbhísí bunaithe agus creat monatóireachta i bhfeidhm	2019	IPAS	Moill ar ghníomhaíocht
	Tacú leis na Caighdeáin Náisiúnta um Chóiríocht a thairgtear do Dhaoine sa Phróiseas Cosanta a chur chun feidhme	Seirbhís ardchaighdeán mar atá leagtha amach sa doiciméad um Chaighdeáin Náisiúnta a sholáthar	2019	IPAS	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Maoirseacht a dhéanamh ar mhonatóireacht agus ar mheastóireacht éifeachtach ar an bpróiseas athlonnaithe agus ar thionchar a leithéid ar na tairbhíthe mná	Rannpháirtíocht le comhpháirtithe náisiúnta agus idirnáisiúnta agus le comhlachtaí ábhartha a bhféadfaí foghlaim uathu	2019	IRPP	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Clár Urraíochta Pobail a fhorbairt chun éascú níos mó a dhéanamh ar mhná a imeascadh leis an bpobal agus ar chaidrimh áitiúla a fhás	Tuilleadh teaghlach ag teacht faoin gClár Urraíochta Pobail	2019	IPAS	Gníomhaíocht curtha i gcrích
	An gá le hateangaireacht atá íogair ó thaobh inscne de a aithint nuair is iomchuí	Ateangairí mná a sholáthar, i gcás saincheisteanna íogaire a bhaineann le hinscne	2019	An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige	Gníomhaíocht curtha i gcrích
3.2.2 Seirbhís póilíneachta shofhreaigrúil a sholáthar, a fhreagraíonn do chineál	Iniúchadh a dhéanamh ar phróiseas foirmiúil aitheantais d'íospartaigh na gáinneála ar dhaoine i gcomhar le páirtithe leasmhara tábhachtacha	Feabhas a chur ar aitheantas agus ar atreorú íospartach agus meicníocht athbhreithnithe atreoraithe a eisiúint i	2019	GNPSB	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

<p>athraitheach na coireachta agus seirbhís póilíneachta atá dírithe ar an íospartach a sholáthar, a thacaíonn le gach úsáideoir leochaileach seirbhíse agus oibleagáidí reachtúla an Gharda Síochána a chur chun feidhme d'íospartaigh</p>		<p>gcomhar le heagraíochtaí neamhrialtasacha, lena gcuirtear sainnithint fhoirmiúil, tréimhse téarnaimh agus machnaimh agus seirbhísí íospartach ar fáil do gach íospartach gan atreorú chuig na póilíní.</p> <p>Traenáil ar gháinneáil ar dhaoine curtha ar fáil do phearsanra an Gharda Síochána agus aird á tabhairt ar Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann maidir le Mná, Póilíní agus Slándáil</p>			
	<p>Tacú leis an Dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Gháinneáil ar Dhaoine a chosc agus a chomhrac in Éirinn a chur chun feidhme</p>	<p>Méadú ar #L na n-íospartach mná a ndearnadh gáinneáil orthu ó chriosanna coinbhleachta</p> <p>Leanúint de thionscnaimh a dhéanamh ar fud na tíre, faoi Oibríocht 'Quest', a dhíríonn orthu siúd a bhfuil baint acu le striapachas eagraithe d'fhonn daoine a bhfuil baint acu le gáinneáil ar dhaoine a aithint, cosc a chur orthu, a bhrath agus a ionchúiseamh as gáinneáil a dhéanamh ar dhaoine chun críche teacht i dtír gnéasach</p>	<p>2019</p>	<p>GNSPB / Gach Oifigeach Rannóige agus Ceantair</p>	<p>Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart</p>
	<p>Coireacht Fuatha a chosc agus iniúchadh a dhéanamh ar choireanna fuatha a eascraíonn ó chúiseanna inscne agus eitneachta</p>	<p>Déanfaidh an Garda Síochána a dhícheall chun aghaidh a thabhairt ar an gcoireacht fuatha ach cur chuige tríthaobhach a úsáid:</p> <p>(i) Oideachas/Feasacht: Clár Scoileanna an Gharda Síochána agus Faire Campais (ii) Forfheidhmiú an Dlí: sainmhíniú oibríochtúil póilíneachta ar choireacht fuatha agus ar eachtraí fuatha a fhoilsiú; tuairisciú ar eachtraí den sórt sin a spreagadh; a chinntiú go ndéantar</p>	<p>2019</p>	<p>GNPSB</p>	<p>Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart</p>

		<p>coireanna den sórt sin a thaifeadh agus go ndéantar imscrúdú críochnúil agus ionchúiseamh i gcoireanna dá leithéid</p> <p>agus (iii) Tacú le híospartaigh le linn imscrúduithe – béim a chur ar ról na nGardaí atá i mbun fiosraithe chun tacú le híospartaigh, ceapachán Oifigigh Idirchaidrimh Teaghlaigh (nuair is iomchuí) agus sásraí tacaíochta d'íospartaigh a chur ar fáil freisin trí na hOifigí Rannóige um Sheirbhísí d'íospartaigh le tacaíocht ón Oifig Náisiúnta d'íospartaigh (GNPSB)</p>			
	Cuirfear Oiliúint sa Cheartas Aisiríoch / Idirghabháil ar fáil	<p>Leanfar d'Oifigigh Idirchaidrimh don Óige a chur ar fáil i ngach Roinn den Gharda Síochána chun cabhrú le daoine óga ó gach pobal, lena n-áirítear mná agus cailíní, agus buachaillí agus fir a tháinig go hÉirinn ó chriosanna ina raibh coibhleacht agus a dteastaíonn tacaíocht ó AGS uathu nó, daoine a thagann i dteagmháil le hoifigigh forfheidhmithe dlí in Éirinn. An oiliúint seo a chur ar Oifigigh Idirchaidrimh Eitnigh ionas go mbeidh siad in ann dul i ngleic go héifeachtach le baill de ghrúpaí mionlaigh agus grúpaí éagsúla eile laistigh dá bpobail</p>	2019	Biúró Athstíúrtha Óige an Gharda Síochána	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Leagann Ráiteas nua Straitéise an Gharda Síochána béim ar chearta an duine mar bhunús do sheirbhísí póilíneachta a sholáthar	<p>Chomh maith leis an infheistíocht a rinne an Garda Síochána i gcearta an duine, cuirfidh an Garda Síochána tionscnaimh éagsúlachta agus uilechuimsitheachta chun cinn go hinmheánach agus go seachtrach agus forbrófar beartas um choireacht fuatha agus cuirfear chun feidhme é</p>	2019	Stiúrthóireacht Acmhainní Daonna an Gharda Síochána GRIDO	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

		<p>Rachaidh an Garda Síochána i gcomhar le pobail agus le páirtithe leasmhara, éistfear leis na riachtanais phóilíneachta agus déanfar iarracht tuiscint a fháil orthu agus oibreofar i gcomhar leis an bpobal chun aghaidh a thabhairt orthu. Mar thoradh air sin, beidh seirbhís phóilíneachta fheiceálach shofhreagrach ann atá in oiriúint do riachtanais an phobail agus ar féidir le gach duine inár bpobail éagsúla teacht uirthi Áireofar leis seo cuairteanna sceidealaithe a dhéanfaidh pearsanra Phóilíneachta Pobail, chomh maith le hOifigigh Idirchaidrimh Eitnigh, chuig Ionaid Soláthair Dhíriú atá lonnaithe sa Cheantar agus sa Roinn</p>			
		<p>I gcomhréir lenár n-oibleagáidí maidir le dualgas dearfach faoi Alt 42, den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014, forbróidh an Garda Síochána acmhainn i gCearta an Duine le linn shaolré na Straitéise.</p>	2019	CAO/Dlíthiúil	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	<p>Straitéis Athbhreithnithe Éagsúlachta agus Imeachta don Garda Síochána a fhorbairt, a chur chun feidhme agus a fhoilsiú</p>	<p>Plean oibre a thacaíonn leis an tseirbhís phóilíneachta a chuireann an Garda Síochána ar fáil d'inimircigh/do dhídeanaithe mná agus iarrthóirí tearmainn mná atá leochaileach</p> <p>Traenáil a chur ar fáil d'Oifigigh Idirchaidrimh Éagsúlachta an Garda Síochána agus d'Oifigigh Idirchaidrimh Eitnigh a bhíonn ag plé le mná ó phobail inimirceacha</p>	2019	<p>Biúró Caidrimh Phobail an Gharda Síochána</p> <p>Rannpháirtíocht an Phobail agus Sábháilteacht Phoiblí</p>	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

		<p>Leanfaidh an Garda Síochána den oiliúint ar fud na heagraíochta, go háirithe dóibh siúd atá ag obair le mná ó phobail inimirceacha, mar shampla, Oifigigh Idirchaidrimh Éagsúlachta an Gharda Síochána agus Oifigigh Idirchaidrimh Eitnigh, agus leanfar den obair i gcomhar le gníomhaireachtaí eile chun saincheisteanna a théann i bhfeidhm ar mhná agus ar chailíní a athlonnaíodh in Éirinn ó chriosanna ina raibh coinbhleacht tráth, a aithint</p> <p>Leanfaidh Gardaí Pobail den rannpháirtíocht le Baill de Phobail Eitneacha laistigh dá gCeantair faoi seach trí idirghníomhú le ceannairí pobail/reiligiúnacha agus tabharfar tacaíocht do bhaill na bpobal eitneach sin</p> <p>Clinicí Pobail an Gharda Síochána a óstáil ag Ionaid do Dhídeanaithe/larrthóirí Tearmainn</p> <p>Leanfaidh an Oifig Náisiúnta um Éagsúlacht agus Imeachadh den rannpháirtíocht le ceannairí agus baill de Phobail Éagsúla [trí Chomhpháirtíochtaí / Fóraim Idirchultúrtha Náisiúnta agus Áitiúla], go háirithe le fir agus le buachaillí atá ina gcónaí in Éirinn anois agus a tháinig ó chriosanna ina raibh coinbhleacht</p>		<p>Stiúrthóireacht Acmhainní Daonna</p> <p>GNDIO</p> <p>Biúró Caidrimh Phobail an Gharda Síochána</p> <p>GNDIO</p>	
--	--	---	--	--	--

	Oiliúint Frithradacaithe a sholáthar do Ghardaí Pobail, Oifigigh Éagsúlachta, Oifigigh Coiscthe na Coireachta agus Oifigigh Idirchaidrimh don Óige	Forbróidh Biúró Póilíneachta Pobail an Gharda Síochána oiliúint radacaithe agus feasachta agus déanfar í a chur ar fáil do Ghardaí Pobail, Oifigigh Éagsúlachta, Oifigigh Coiscthe na Coireachta agus Oifigigh Idirchaidrimh don Óige chomh maith le baill eile den Gharda Síochána, ar fud na heagraíochta	2019	Biúró Póilíneachta Pobail an Gharda Síochána	Moill ar ghníomhaíocht
	Treoir agus beartas a chur ar fáil chun na daoine is leochailí sa chóras dlí choiriúil a chosaint	Treoir agus beartas a fhorbairt agus a chur chun feidhme le go mbeidh sé ar chumas bhaill an Gharda Síochána spriocanna agus gealltanais a thugtar do na daoine is leochailí sa chóras dlí choiriúil, lena mbíonn siad i dteagmháil, a chomhlíonadh	2019	GNPSB/STO	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Limistéir Phóilíneachta Pobail a bhunú faoi choimirce an Chreat Náisiúnta Póilíneachta Pobail agus Gardaí Pobail áitiúla a cheapadh	Leanfaidh sé seo de chaidreamh gairmiúil a thógáil le gach ball de na pobail a bhfreastalaímid orthu Clinicí Pobail an Gharda Síochána ag Ionaid do Dhídeanaithe/Iarrthóirí Tearmainn	2019	Biúró Póilíneachta Pobail an Gharda Síochána	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Faoi choimirce an Tascfhórsa Comhghníomhaíochta (JATF), tugann comhpháirtíocht le Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann, Coimisinéirí Ioncaim agus Custam na Banríona, na Coimisinéirí Ioncaim agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta Coireachta aghaidh ar shaincheisteanna a bhaineann leis na contaetha ar an teorainn, lena n-áirítear coireacht tuaithe, coireacht a bhaineann le drugaí, coireacht airgeadais, coireacht ioncaim/mháil, cionta inimirce, lena n-áirítear gáinneáil ar dhaoine agus ar leanaí	Tabharfar faoi chlár oibre MSS na Náisiún Aontaithe i gcomhthéacs na gcolún a chomhaontaigh an Tascfhórsa Comhghníomhaíochta, go háirithe sna contaetha ar an teorainn	2019	Póilíneacht agus Slándáil	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
3.2.3 Faoiseamh agus téarnamh a chinntiú do mhná a tháinig ó thíortha ina bhfuil coinbhleacht agus atá ina gcónaí in	Clár oiliúna a chur ar fáil d'fhoireann FSS chun tacú le freagairtí oiriúnacha éifeachtacha ar mhná ó áiteanna ina bhfuil coinbhleacht a d'fhulaing foréigean baile, foréigean gnéasach nó foréigean ar bhonn inscne	Tá acmhainní oiliúna "Íospartaigh a d'fhulaing foréigean baile, foréigean gnéasach nó foréigean ar bhonn inscne a aithint agus freagairt a thabhairt orthu" i bhfeidhm	2019	FSS	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

Éirinn agus a d'fhulaing foréigean ar bhonn inscne	Tacú le Measúnú Leochaileachta a chur chun feidhme i gcás mná atá ag lorg cosaint idirnáisiúnta i gcomhréir leis an Treoir athmhúnlaithe ó AE maidir le Coinníollacha Glactha (Treoir 2013/33/AE)	Measúnú curtha chun feidhme	2019	FSS	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Leanúint de thacaíocht a thabhairt do raon eagraíochtaí neamhrialtasacha a sholáthraíonn seirbhísí sláinte do dhídeanaithe mná, iad siúd atá ag lorg cosaint idirnáisiúnta agus imircigh mhná a d'fhulaing foréigean/coimbhleacht, lena n-áirítear cláir mheabhairshláinte, Clinic um Chiorrú Ball Giniúna Ban, seirbhísí for-rochtana sláinte gnéis agus atáirgthe in ionaid Soláthair Dhíriú	#L na n-eagraíochtaí neamhrialtasacha a sholáthraíonn seirbhísí thar ceann FSS trí chomhaontuithe seirbhíse Tuirisciú rialta á dhéanamh ar na cláir seo	2019	FSS	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

COLÚN 4: CUR CHUN CINN

Toradh Straitéiseach 4.1: Feabhsaítear tiomantais agus gníomhartha na hÉireann ar Chlár Oibre MSS, lena n-áirítear comhroinnt ceachtanna, agus cuirtear in iúl iad trí abhcóideacht, cumarsáid agus rannpháirtíocht ar leibhéal áitiúil, náisiúnta, réigiúnach agus idirnáisiúnta

Aschur	Gníomhaíocht	Táscaire	Dáta Tosaigh	Ceanneagraíocht	Stádas Reatha an Tionscadail
4. 1.1 Abhcóideacht do Chlár Oibre MSS a mhéadú go hidirnáisiúnta	Abhcóideacht a dhéanamh ar son ghné na hinscne a chomhtháthú i mbeartais, rúin, cinntí agus ionstraimí a bhaineann leis an tsíocháin agus leis an tslándáil ar fud an Aontais Eorpaigh, na Náisiún Aontaithe, OSCE, ECFE, IFIanna agus fóraim eile idirnáisiúnta	#L na n-idirghabhálacha chun tacú le gnéithe na hinscne ar fud na bhfóram seo #L na nGrúpaí Cairde agus Líonraí Pointí Fócais MSS ar freastalaíodh orthu	2019	RGE (DCAD, Beartas NA, CoE, OSCE, ECFE, srl)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

		#L na n-idirghabhálacha a rinneadh chun a chinntiú go bhfuil na hacmhainní cuí ag na heagraíochtaí cur chun feidhme do Chlár Oibre MSS agus go leagann siad béim ar an gClár Oibre			
	Ár nguth agus ár dtionchar a úsáid chun Clár Oibre MSS a chur chun cinn ag na Náisiúin Aontaithe, agus MSS a chur chun cinn i gcomhthéacs iarrthóireacht na hÉireann ar Chomhairle Slándála na Náisiúin Aontaithe, agus ballraíocht ionchasach na hÉireann sa Chomhairle sin don téarma 2021-2022.	#L na ráiteas ina ndéantar tagairt do MSS			
	Tacú le cistí, eintitis agus comhlachtaí NA, chun cur chun feidhme agus príomhshruthú Chlár Oibre MSS a éascú, lena n-áirítear trí phróisis leanúnacha athchóirithe NA	#N de chlár, cistí, eintitis agus comhlachtaí na Náisiúin Aontaithe agus próisis athchóirithe na Náisiúin Aontaithe a chuimsíonn peirspictíochtaí um chothú inscne agus síochána	2020	RGE (DCAD, Beartas NA, CoE, OSCE, ECFE, srl)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Tacú le bearta a glacadh chun rúin MSS a chur chun feidhme lena n-áirítear cosantóirí chearta an duine ar mná iad a chosaint agus dul i ngleic le foréigean ar bhonn inscne agus teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach mar chuid de shásra Chomhairle na Náisiúin Aontaithe um Chearta an Duine maidir le hAthbhreithniú Tréimhsiúil Uilechoiteann	#L agus caighdeán na moltaí agus na dtagairtí a bhaineann le MSS, foréigean ar bhonn inscne agus teacht i dtír gnéasach agus mí-úsáid ghnéasach i bpróisis athbhreithnithe thréimhsiúil uilechoiteann	2020	RGE (HRU)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Taighde ar bun chun tacú le hobair na hÉireann dul i bhfeidhm ar bheartas AE lena dtacaítear le MSS	An méid den taighde a bhí le sonrú sna beartais (iseal, meánach, ard)	2020	RGE (DCAD)	Moill ar ghníomhaíocht
	A bheith rannpháirteach go hiomlán i dTascfhórsa an Aontais Eorpaigh maidir le Rún 1325 ó Chomhairle Slándála na Náisiúin Aontaithe chun comhleanúnachas agus comhsheasmhacht sna cuir chuig ar fud an Aontais a mhéadú do MSS, lena n-áirítear trí ghealltanais i bPlean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh maidir le MSS	#L na gcruinnithe neamhfhoirmiúla den Tascfhórsa AE ar ar freastalaíodh #L na ngníomhaíochtaí ábhartha i bPlean Gníomhaíochta an AE arna gcomhlíonadh ag Éirinn	2020	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Abhcóideacht a dhéanamh ar son an chomhionannais inscne a chur san áireamh i bpleananna oibríochta agus i gcoincheapa bainistíochta géarchéime de chuid Chomhbheartas Slándála agus Cosanta an Aontais Eorpaigh do mhísín agus d'oibríochtaí míleata agus	#L na n-idirghabhálacha atá déanta ag Éirinn chun tacú leis an bpríomhshruthú inscne a chuimsiú ar fud misín uile CBSC (sainorduithe agus oibríochtaí misín araon)	2020	RGE (ISP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

	sibhialta, lena n-áirítear nuair is iomchuí tuairisciú ar leith a dhéanamh go comhuaineach don slabhra ceannais				
4.1.2 Cur chun cinn a dhéanamh ar cheachtanna MSS a roinnt	Tionscnaimh comhroinnte ceachta a chur chun cinn sa Cholóim agus i Meiriceá	#L na n-imeachtaí agus na glár comhroinnte ceachta a maoiníodh	2020	IUKA	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Taithí agus saineolas na mban ar an tsíocháin a chothú i dTuaisceart Éireann/ a chur chun cinn sa réimse idirnáisiúnta, lena n-áirítear trí bhéim a leagan ar eiseamláirí ban	#L na ndaoine a bhíonn i mbun chothú na síochána arna mhaoiniú ag RGE atá ag obair chun tacú le próisis síochána go hidirnáisiúnta #L na gcomhdhálacha/na n-imeachtaí lenar tacaíodh le ceachtanna ó phróisis síochána Thuaisceart Éireann a roinnt.	2019	RGE (CRU, IUKA)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Rinneadh agus scaipeadh taighde ar ról na mban i bpróiseas síochána Thuaisceart Éireann le tacaíocht ó Éirinn	Léiriú ar an taighde i mbeartais (íseal, meánach, ard)	2019	RGE (CRU)	Níor tosaíodh go fóill
	Cur chun cinn a dhéanamh ar cheachtanna a roinnt maidir le Pleananna Náisiúnta Gníomhaíochta a fhorbairt ar fud an Aontais Eorpaigh agus comhthéacsanna fócais	#L na dtionscnamh comhroinnte ceachta ar tacaíodh leo	2019	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
4.1.3 Plean cumarsáide a fhorbairt chun clár oibre na mBan, na Síochána agus na Slándála a chur chun cinn i meáin na hÉireann agus ar líne araon, agus trí imeachtaí for-rochtana in Éirinn	Comhaontaíodh plean cumarsáide agus cuireadh i bhfeidhm é	#L na n-imeachtaí for-rochtana MSS Méadú ar an gcumarsáid (íseal, meánach, ard)	2019	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Prionsabail MSS a chur chun cinn trí rannpháirtíocht agus abhcóideacht pholaitiúil agus ar an leibhéal oifigiúil le comhpháirtithe ábhartha ar leibhéal feidhmiúcháin, parlaiminteach agus údaráis áitiúil, agus tacú le Fóram Comhairliúcháin Thuaidh Theas a bhunú mar a fhoráiltear dó i gComhaontú Aoine an Chéasta, a d'fhéadfadh comhairle a chur ar na rialtais agus ar an gComhairle Aireachta Thuaidh-Theas maidir le saincheisteanna sóisialta, cultúrtha agus geilleagracha, lena n-áirítear mná a chur chun cinn sa saol poiblí	Líon na dtagairtí a rinneadh do MSS in óráidí, preasráitis, ráitis phoiblí, srl Méadú ar an méid a théann struchtúir iarchoinbhleachta i ngleic le saincheisteanna seanbhunaithe a bhaineann go sonrach le hinscne	2019 2020	RGE (IUKA)	Níor tosaíodh go fóill
4.1.4 Imeachtaí rialta for-rochtana atá		Líon na n-imeachtaí MSS a d'óstáil Rúnaíocht na hÉireann, Béal Feirste	2019	RGE (IUKA)	Moill ar ghníomhaíocht

ionchuimsitheach a bhunú i dTuaisceart Éireann agus i gcontaetha ar an teorainn chun feasacht ar an gClár Oibre a chur chun cinn	Grúpa comhairliúcháin Thuaisceart Éireann agus cruinnithe ráithiúla arna mbunú ag Rúnaíocht na hÉireann	PGN seolta ag Rúnaíocht na hÉireann, Béal Feirste			Gníomhaíocht curtha i gcrích
	Liosta d'eagraíochtaí ban trasghlúine agus trasphobail (lena n-áirítear grúpaí imirceach agus dídeanaithe) a bhunú agus a athbhreithniú go rialta agus gníomhaithe eile sa tsochaí shibhialta a dhíríonn ar MSS ar fud Thuaisceart Éireann a chur san áireamh in imeachtaí for-rochtana MSS	#L na rannpháirtithe ag imeachtaí Leibhéal na héagsúlachta (íseal, meánach, ard)	2019		
4.1.5 Sineirgí a chur chun cinn idir MSS agus cumhachtú na mban i suíomhanna ina bhfuil coinbhleacht agus ina raibh coinbhleacht, nuair a dhéantar obair i gcomhar le heintitis san earnáil phríobháideach agus leasanna na hÉireann a chur chun cinn	Tá na príomhghéalltanais sa Phlean Náisiúnta maidir le Gnó agus Cearta an Duine i gcomhréir le PGN maidir le MSS agus tá siad ag teacht leis an bplean	Leibhéal chomhtháthaithe beartas agus glactha géalltanais (íseal, meánach, ard).	2019	RGE (HRU)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Leibhéal méadaithe comhionannais inscne agus gnéithe na hinscne i réimse na cibearshláidála	Leibhéal chomhtháthaithe beartas agus glactha géalltanais (íseal, meánach, ard).	2019	RGE (ISP)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
4.1.6 Feabhsaítear gníomhaíocht agus rannpháirtíocht na hÉireann maidir le MSS go réigiúnach agus go hidirnáisiúnta inár gcuid oibre a bhaineann le cosaint	Abhcóideacht a dhéanamh ar son na hinscne a chur san áireamh i bpleananna oibriúcháin agus i gcoincheapa bainistíochta géarchéime do mhisin agus d'oibríochtaí míleata agus sibhialta, lena n-áirítear nuair is iomchuí tuairiscíú ar leith a dhéanamh go comhuaineach don slabhra ceannais.	% na misean agus na n-oibríochtaí nua CBSC ina bhfuil eilimintí sonracha inscne agus/nó struchtúir tuairiscithe i bhfeidhm	2019	An Roinn Cosanta agus RGE (An Rannán Polaitiúil)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Trína rannpháirtíocht sa Chomhpháirtíocht um Shíocháin (Pfp), cuideoidh Éire le Beartas agus Plean Gníomhaíochta MSS ECAT/EAPC a chur chun feidhme	Leibhéal rannchuidithe na hÉireann le gníomhaíochtaí agus clocha míle faoi Chreat Forfheidhmithe Phlean Gníomhaíochta agus Beartas MSS ECAT/EAPC	2019	An Roinn Cosanta agus Óglaigh na hÉireann (i gcomhar le RGE (An Rannán Polaitiúil))	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

	Abhcóideacht a dhéanamh ar son rannpháirtíocht bhaill foirne na hÉireann mar Chomhairleoirí Inscne in oibríochtaí idirnáisiúnta síochána	Tá Óglaigh na hÉireann rannpháirteach ar leibhéal idirnáisiúnta i réimse MSS		An Roinn Cosanta agus Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	A chinntiú go léirítear Clár Oibre MSS i ngealltanais oiliúna na hÉireann do Chóras Cumais Ullmhachta Síochánaíochta na Náisiún Aontaithe.	Cúrsaí Oiliúna i ndáil le hinscne geallta agus leibhéal rannpháirtíochta pearsanra mná ó áiteanna thar lear	2019	An Roinn Cosanta	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Pearsanra oilte ar inscne a imlonnú thar lear ar bhonn leanúnach chun gné na hinscne a chuimsiú i bpleanáil agus in oibríochtaí a chur i ngníomh thar lear	Pearsanra oilte ar inscne imlonnaithe	2019	Óglaigh na hÉireann	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
4.1.7 Cuirtear tiomantas agus gníomhaíocht na hÉireann maidir le MSS chun cinn i measc páirtithe leasmhara ag baile	Tugtar eolas do mhná ó áiteanna ina bhfuil coinbhleacht ar Chlár Oibre MSS	MSS a chuimsiú sa phacáiste treorach/faisnéise a thugtar do dhídeanaithe agus d'iarrthóirí tearmainn nuair a thagann siad go hÉirinn	2020	IRPP/IPAS	Níor tosaíodh go fóill
	An fhoireann a chur faoi oiliúint agus a chur ar an eolas go leanúnach faoi Chlár Oibre MSS	Líon na mball foirne atá oilte ar MSS Tá PGN ar chlár oibre Chláir na hÉireann um Dhídeanaithe a Chosaint	2020	IRPP/IPAS	Níor tosaíodh go fóill
	Bealaí cumarsáide idir na páirtithe leasmhara a chothú chun foghlaim agus comhoibriú comhroinnte a fheabhsú Oibreoidh Éire le Ballstáit eile chun cláir ar chomhtháthú a fhorbairt agus a fheabhsú maidir le hinscne a chuimsiú	Leibhéal rannpháirtíochta i bhfóirne ábhartha le páipéir áitiúla, náisiúnta, réigiúnacha agus idirnáisiúnta	2020	IRPP/IPAS	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Áireofar MSS leis na straitéisí agus beartais a bhaineann le beartas na hÉireann maidir le comhionannas inscne	Líon na dtagairtí agus na ngníomhaíochtaí maidir le MSS a mhéadú i ndoiciméid bheartais na Roinne Dlí agus Cirt	2019	An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (Comhionannas Inscne)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
4.1.8 Ailíniú níos fearr idir MSS agus CEDAW	Cuirfead MSS san áireamh i dtuairisciú CEDAW, lena n-áirítear Moladh 30 ach gan a bheith teoranta dó	#L na dtagairtí a dhéantar do MSS i dtuairisciú CEDAW na hÉireann		An Roinn Dlí agus Cirt i gcomhar le RGE (HRU/IUKA)	Moill ar ghníomhaíocht

	Tacú le CEDAW a chur chun feidhme ar leibhéal domhanda agus tíre, le béim ar leith ar Mholadh Ginearálta Uimh. 30 maidir le ról na mban sa choinbhleacht a chosc, suíomhanna ina bhfuil coibhleacht agus ina raibh coibhleacht	Leibhéal faisnéise a chuirtear ar fáil i dtuarascáil thréimhsiúil na hÉireann don Choiste faoi mholadh ginearálta Uimh. 30 de chuid CEDAW a chur chun feidhme	2020	An Roinn Dlí agus Cirt i gcomhar le RGE (HRU/IUKA)	Moill ar ghníomhaíocht
		An leibhéal tacaíochta a thugtar do CEDAW a chur chun feidhme, lena n-áirítear an Moladh Ginearálta a chur chun feidhme i bhfóiraim idirnáisiúnta mar is cuí			Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
4.1.9 Feabhsófar sineirgí idir MSS agus Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe ar leibhéal intíre maidir le Sprioc Forbartha Inbhuanaithe 5 agus 16	Tacú leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe a chur chun feidhme, lena n-áirítear Sprioc 5 agus 16 mar go mbaineann siad le rannpháirtíocht na mban a tháinig ó áiteanna ina bhfuil coibhleacht agus ina raibh coibhleacht agus atá ina gcónaí in Éirinn anois	Forbraíodh clár chun feasacht a mhúscailt ar Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe do struchtúir chinnteoireachta áitiúla, d'údaráis áitiúla, ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais, eagraíochtaí pobail agus deonacha agus comhlachtaí forbartha áitiúla Forbraíodh foireann uirlisí chun cláir agus pleananna a dhearadh agus a phromhadh de réir na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe Tacú le hacmhainn údarás áitiúil agus earnálacha pobail agus deonacha maidir leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe	2020	Aonad Beartais Pobail, DRCD agus Ranna Rialtas ábhartha eile	Níor tosaíodh go fóill

PLEAN OIBRE DON GHRÚPA MAIRSEACHTA AR AN TRÍÚ PLEAN GNÍOMHAÍOCHTA NÁISIÚNTA

Aschur	Gníomhaíocht	Táscaire	Dáta Tosaigh	Ceanneagraíocht	Stádas Reatha an Tionscadail
Déanfaidh an Grúpa Maoirseachta monatóireacht ar chur chun feidhme éifeachtach an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta	Déanfar éascú ar chruinniú amháin den Ghrúpa Maoirseachta in aghaidh na bliana	Aiseolas/tuairisc ón nGrúpa Maoirseachta agus grúpaí ar tugadh cuairt orthu	2019	RGE (CRU)	Níor tosaíodh go fóill (mar gheall ar shrianta COVID)
	A chinntiú go gcoinnítear na daoine a ndeachthas i gcomhairle leo le linn PGN a dhréachtú ar an eolas agus cothrom le dáta maidir lena chur chun feidhme	Rinneadh an liosta seoltaí a chothabháil agus a nuashonrú Líon na nuachtlitreacha a foilsíodh	2019	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Buiséad tiomnaithe a dháileadh ar ghníomhaíochtaí PGN i réimsí na monatóireachta agus bailithe sonraí	Buiséad ar fáil Méadú ar infhaighteacht sonraí	2019	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ag dul ar aghaidh
	Straitéis Cumarsáide maidir le MSS a fhorbairt, lena n-áirítear acmhainn ar líne chun ábhar ar MSS a scaipeadh	Cuireadh MSS in iúl go héifeachtach Acmhainn ar líne á húsáid	2019	RGE (CRU)	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart
	Obair a dhéanamh trí na Comhchoistí ábhartha chun feacht a mhúscailt ar cheisteanna MSS, lena n-áirítear deiseanna chun ceachtanna a roinnt, lena n-áirítear trí dhoiciméid ghearra achoimre PGN agus aon	Cur i láthair le déanamh go rialta ag an nGrúpa Maoirseachta do na Comhchoistí Oireachtais ábhartha chun feacht a mhúscailt ar MSS	2019	RGE, An Roinn Dí agus Cirt	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart

	tuarascálacha ar dhul chun cinn a scaipeadh laistigh de chomhlachtaí rialtais, Tithe an Oireachtais, agus na meáin chumarsáide.	Líon na ndoiciméad a scaipeadh			
	Tá baill Rialtais an Ghrúpa Maoirseachta freagrach as tuairisciú a dhéanamh (mar a léirítear sna téarmaí tagartha) don Ghrúpa ar an dul chun cinn a dhéantar maidir leis na gníomhaíochtaí mar atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta.	Nuashonruithe ón Rialtas ag gach cruinniú	2019	Baill Rialtais an Ghrúpa Maoirseachta	Gníomhaíocht ar an mbóthar ceart